Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

ЛЮТЫ 20 1934 г. АЎТОРАК

№ 41 (4874)

Год выдання XVII

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

СХОД МЕНСКАГА ПАРТАКТЫВА

Роўна ў 6 з палавай гадзін вечара тав. Хадасевіч абвяшчае сход партыйнага актыва Менскай арганізацыі адкрытым. У прэзідыум аднагалосна выбіраюцца члены бюро ЦК і ГК КП(б)Б.

Прапанова аб выбранні ў склад ганаровага прэзідыума членаў і кандыдатаў Палітбюро ЦК ВКП(б) была сустрэта актывам доўгімі апладысментамі. Гэтыя апладысменты яшчэ з большай сілай загучэлі, калі паступіла прапанова выбраць ганаровым старшынёй схода тав. **Сталіна.** Уся зала, стоячы, прымае гэту прапанову. Раздаюцца воклічы «**Няхай жыве тав. Сталін**».

Бурнымі воплескамі, пераходзячымі ў авацыю, сход сустрэў тав. **Гікало.** Тав. Гікало ў сваім дакладзе аб выніках 17 з'езда ВКП(б) завастрыў увагу на асноўных канкрэтных задачах партарганізацыі БССР, якія вынікаюць з пастаноў з'езда.

У спрэчках па дакладу тав. Гікало выказаліся: Грыб, **Жолудаў, Папенкоў, Бенек, Раеўскі, Васерман, Кузьмін, Кірылаў, Амбражукас, Саак'ян** і інш.

Сход паслаў прывітальную тэлеграму тав. Сталіну.

УРОКІ ЎЗБРОЕНАЙ БАРАЦЬБЫ РАБОЧЫХ У АЎСТРЫІ

Лютаўская ўзброеная барацьба аўстрыйскага пралетарыята выявіла, [illegible] рэвалюцыйнага крызісу, [illegible] сістэму капіталізма [illegible].

«АЛЕ КАЛІ БУРЖУАЗІЯ ВЫБЕРА ШЛЯХ ВАЙНЫ, ТО РАБОЧЫ КЛАС КАПІТАЛІСТЫЧНЫХ КРАІН, ЗАВЕДЗЕНЫ ДА РОСПАЧЫ ГАЛОДНЫМ ІСНАВАННЕМ І БЕСПРАЦОЎЕМ, СТАНОВІЦЦА НА ШЛЯХ РЭВАЛЮЦЫІ, БЕЗУМОЎНА, ГЭТА ЗНАЧЫЦЬ, ШТО [illegible] НАСПЯВАЦЬ РЭВАЛЮЦЫЙНЫ КРЫЗІС. І РЭВАЛЮЦЫЙНЫ КРЫЗІС БУДЗЕ НАРАСТАЦЬ ТЫМ ХУТЧЭЙ, ЧЫМ ХУТЧЭЙ БУДЗЕ ЗАБЛЫТВАЦЦА БУРЖУАЗІЯ Ў СВАІХ ВАЕННЫХ КАМБІНАЦЫЯХ, ЧЫМ ЧАСЦЕЙ ЯНА БУДЗЕ ЗВАРАЧАЦЦА ДА ТЭРАРЫСТЫЧНЫХ МЕТАДАЎ БАРАЦЬБЫ СУПРОЦЬ РАБОЧАГА КЛАСА І ПРАЦОЎНЫХ СЯЛЯН» (СТАЛІН).

Падзеі ў Аўстрыі з'яўляюцца яркім пацвярджэннем гэтых слоў тав. СТАЛІНА на XVII з'ездзе партыі. Яны з'яўляюцца бліскучым пацвярджэннем палажэння тав. Сталіна аб тым, што «ІДЭЯ ШТУРМУ СПЕЕ Ў СВЯДОМАСЦІ МАС».

Як развіваліся падзеі? Як вялі сябе масы аўстрыйскіх рабочых напярэдадні паўстання і як вяла сябе сацыялдэмакратыя?

Адказ на гэтыя пытанні мы знаходзім у артыкуле, які з'явіўся 15 лютага ў пражскім «Сацыялдэмакраце», цэнтральным органе нямецкай с.-д. партыі ў Чэхаславакіі.

Артыкул належыць, як указвае рэдакцыя «Сацыялдэмакрата», пяру «аднаго з правадыроў аўстрыйскай сацыялдэмакратыі». Ён з'яўляецца забойчым дакументам, выкрываючым гэтых правадыроў.

У гэтым артыкуле гаворыцца наступнае:

«[illegible] з 7-га сакавіка 1933 года, калі ўрад Дольфуса зрабіў дзяржаўны пераварот, аўстрыйская [illegible] прыкладае ўсе свае намаганні да таго, каб зрабіць [illegible] МІРАЛЮБІВАЕ І КАНСТЫТУЦЫЙНАЕ вырашэнне палітычнага крызіса. Сацыялдэмакратычная партыя праяўляла на працягу 11 месяцаў найвялікшую стрыманасць. Яна не адказала ўзброеным супраціўленнем на ўстараненне парламента і ўстанаўленне самаўладнага рэжыма надзвычайных загадаў, на роспуск рэспубліканскага шуцбунда і цэлы рад надзвычайных загадаў, якія насуперак канстытуцыі пазбавілі рабочых права сходаў, скасавалі свабоду друку, ліквідавалі сацыяльна-палітычныя заваяванні рабочых, пазбавілі сацыялдэмакратычнае комунальнае кіраўніцтва Вены яго даходаў, асудзілі яго такім чынам на бяссілле.

Наадварот, сацыялдэмакратыя прыкладае да апошняга часу ўсе старанні для таго, каб пачаць перагаворы з урадам Дольфуса і нефашысцкім крылом хрысціянска-сацыяльнай партыі АБ МІРАЛЮБІВЫМ ПАГАДНЕННІ і стварэнні адзінага фронта супроць нацыянал-сацыялістаў. Але гэта міралюбівая і выжыдальная тактыка сацыялдэмакратычнай партыі толькі падбухторвала ўрад Дольфуса — Фея да ўсё больш варожых мерапрыемстваў супроць рабочага класа і сацыялдэмакратыі.

З другога боку, усё больш нарастала абурэнне рабочых урадавым курсам... Абурэнне рабочых мас [illegible] СУПРОЦЬ ВЫЖЫДАЛЬНАЙ ПАЗІЦЫІ КІРАЎНІЦТВА САЦЫЯЛДЭМАКРАТЫЧНАЙ ПАРТЫІ, ВЫКАЗВАЎШАГА СВАЮ ГАТОЎНАСЦЬ ДАГАВАРЫЦЦА. Рос лік членаў партыі, [illegible] кіраўніцтву [illegible] у апошнія месяцы [illegible] партыйнае кіраўніцтва [illegible] ўдалося [illegible].

Калі-ж кіраўніцтву партыі [illegible], ТО ЎСЁ РОЎНА БАРАЦЬБА БЫЛА-Б НЕМІНУЧАЙ, БО ВОРАГ ЗБІРАЎСЯ ПРАВЕСЦІ ДЗЕЯННІ, ЯКІЯ ВА ЎСЯКІМ ВЫПАДКУ ЗМУСІЛІ-Б РАБОЧЫХ ЗМАГАЦЦА, КАЛІ ЯНЫ НЕ ХАЦЕЛІ ЗДАЦЦА БЕЗ БОЮ.

[illegible] УСЕАГУЛЬНАЯ СТАЧКА І ЎЗБРОЕНАЯ БАРАЦЬБА ШУЦБУНДА І РАБОЧЫХ АЎСТРЫІ СУПРОЦЬ УРАДА ДОЛЬФУСА ВЫРАСЛІ СА СПРОБ ПРАВАДЫРОЎ САЦЫЯЛДЭМАКРАТЫІ ПРАТЭСТАВАЦЬ У ЛЕГАЛЬНЫХ РАМКАХ, У РАМКАХ ЗАКОННАСЦІ СУПРОЦЬ РАЗЗБРАЕННЯ ШУЦБУНДА І РОСПУСКУ ВЕНСКАГА МУНІЦЫПАЛІТЭТА.

Як мы цяпер ведаем, забастоўка пачалася яшчэ ў той час, калі партыйнае кіраўніцтва прадаўжала абмяркоўваць пытанне — ці трэба яе аб'яўляць. Пытанне аб забастоўцы, — як заяўляе сацыялдэмакратычны лідэр Бауер, — было вырашана толькі большасцю на адзін голас.

Баўэры і К-о, аказаўшыся вымушанымі ўзяць ініцыятыву ў свае рукі, ні на секунду не думалі, вядома, аб барацьбе за дыктатуру пралетарыята. Яны хацелі ПАПУЖАЦЬ БУРЖУАЗІЮ, ПАПУЖАЦЬ ФАШЫСТАЎ І ПРЫМУСІЦЬ ІХ ДА «МІРНАГА І КАНСТЫТУЦЫЯНАГА ВЫРАШЭННЯ ПАЛІТЫЧНАГА КРЫЗІСА».

Гэты манеўр не ўдаўся.

Логіка рэчаў і аб'ектыўнае становішча аказаліся мацней с.-д. кіраўніцтва, і пратэст перарос у грандыёзную ўзброеную барацьбу рабочых супроць буржуазіі. Рэвалюцыйная рашучасць мас цяпер настолькі вялікая, што пры ўсякай спробе вывесці рабочых на вуліцу рух выходзіць з рук «благанамераных» сацыялдэмакратычных лібералаў, і ў сваё права ўступае жалезная логіка барацьбы. Сітуацыя ў капіталістычнай Еўропе да таго рэвалюцыйна, што МАСЫ ПРЫ МАЛЕЙШАЙ АПЕЛЯЦЫІ ДА ІХ АДКІДАЮЦЬ ЛІБЕРАЛЬНУЮ БАЛБАТНЮ САЦЫЯЛДЭМАКРАТЫІ І ПАЧЫНАЮЦЬ РАЗМАЎЛЯЦЬ З ПАНУЮЧЫМІ КЛАСАМІ МОВАЙ БОЛЬШЭВІЗМА.

У гэтым сэнсе паказален і прыклад падзей у Францыі. Правадыры французскай сацыялістычнай партыі не думалі і не думаюць аб барацьбе за дыктатуру пралетарыята. Пад націскам нізоў яны вымушаны былі аб'явіць усеагульную стачку. І што-ж аказалася? Адбылася грандыёзная ўсеагульная забастоўка, у якой прымала ўдзел, згодна непоўных даных, 4 млн. рабочых і працоўных. Пачаўся велізарны рух пралетарыята, высунуўшы лозунг — «За советы». І ва Францыі рабочыя адкідаюць буржуазна-радыкальныя фразы правадыроў сацыялістычнай партыі і высоўваюць лозунгі большэвізма.

Падзеі ў Аўстрыі і ва Францыі яшчэ і яшчэ раз пацвярджаюць правільнасць тэзіса Леніна аб тым, што ва ўмовах сучаснага манапалістычнага капіталізма барацьба паміж класамі можа весціся ці за дыктатуру буржуазіі ці за дыктатуру пролетарыята. Сярэдняя лінія, лінія соцыялдэмакратыі, ёсць ашуканне рабочых і толькі памагае буржуазіі ўмацоўваць сваё панаванне.

У гэтым — характэрная рыса сучаснага становішча, у гэтым характэрная рыса і аўстрыйскіх падзей і падзей ва Францыі.

Міжнародная соцыялдэмакратыя прабуе цяпер скарыстаць паўстанне аўстрыйскага пролетарыята для таго, каб яго крывёю замазаць чорныя плямы здрадніцтва Другога Інтэрнацыянала. Але хіба-ж не ясна, што паўстанне аўстрыйскага пролетарыята з'яўляецца абвінаваўчым актам супроць усёй міжнароднай соцыялдэмакратыі. Хіба не ясна, што толькі дзякуючы яе здрадніцтву аўстрыйскі рабочы клас не змог скарыстаць велізарныя свае сілы для поўнага разгрому фашызма ў Аўстрыі?

Чаго не хапала аўстрыйскім пролетарыям, каб поўнасцю скарыстаць свае сілы і пераможаць ворага?

Ім не хапала сапраўднага рэволюцыйнага кіраўніцтва, правільных рэволюцыйных лозунгаў, якія-б указвалі шлях і мабілізавалі масы. Правадырам аўстрыйскай соцыялдэмакратыі ўдавалася да гэтага часу пры дапамозе самай утончанай дэмагогіі ўтрымліваць масы ад пераходу да комуністаў. Калі паўстанне пачалося, соцыял-дэмакратычныя правадыры зноў здрадзілі рабочым. Аўстрыйская соцыялдэмакратыя не хацела на справе ні ўсеагульнай забастоўкі, ні ўзброенага паўстання. Яна не перастала на працягу ўсіх 6 дзён баёў рабочых у Аўстрыі цвердзіць аб неабходнасці абмежавацца абаронай «дэмакратыі», дэзарганізуючы гэтым рады паўстаўшых.

Мэта шырокіх мас аўстрыйскага пролетарыята ідзе куды далей буржуазнай дэмакратыі. Гэтую мэту прапагандавалі і прапагандуюць толькі комуністы, якія біліся ў першых радах паўстаўшых, як самыя адданыя байцы рабочага класа, але маленькая аўстрыйская компартыя не магла стварыць адзінага цэнтралізаванага кіраўніцтва паўстаннем, ахапіўшым усю краіну. І паўстаўшыя атрады рабочай самаабароны нізавых соцыялдэмакратаў, выхаваныя соцыялдэмакратыяй у духу абароны і легальнасці, далі магчымасць ураду Дольфуса разбіць паўстаўшых па частках.

Рабочыя масы зробяць адпаведны вывад з аўстрыйскага ўзброенага паўстання. На гэтых уроках яны будуць вучыцца, як змагацца і перамагаць. Адзін з урокаў заключаецца ў тым, што рады пролетарыята павінны быць ачышчаны ад здраднікаў, ад соцыялдэмакратычных лідэраў. Узброенае паўстанне аўстрыйскіх рабочых — першы этап новай паласы гіганцкіх класавых баёў пролетарыята супроць фашызма, за ўладу советаў. Перамога Дольфуса — Пірава перамога. Гэта разумее аўстрыйскі фашызм — таму так разнузданы тэрор фашызма. Аўстрыйскі фашызм уваскрашае самыя змрочныя злачынствы Тьера, Галіфе, Мак-Магона. Ён стараецца праўзайсці злачынствы гэтых катаў, імёны якіх выклікаюць праклёны на вуснах кожнага рабочага. Жалкая і мізэрная аўстрыйская буржуазія хоча ўвайсці ў гісторыю ў якасці самага лютага і крывавага пса буржуазіі.

Але аўстрыйскі пролетарыят не адзінокі. Яго бяссмертны подзвіг і гераізм яркім полымем пылаюць над Еўропай. Сусветны пролетарыят разам са змагаючыміся аўстрыйскімі рабочымі. Ва ўсіх краінах свету прыгнечаныя і эксплаатуемыя масы выказваюць сваю баявую салідарнасць аўстрыйскім пролетарыям, паказаўшым найвялікшую сілу, якая заложана ў рабочым класе.

Паўстанне аўстрыйскіх рабочых абпраўдвае ўсе сцвярджэнні соцыял-фашысцкіх ашуканцаў аб тым, што рабочыя масы не хочуць змагацца з фашызмам. У святле барацьбы аўстрыйскага пролетарыята яшчэ больш злачыннай выглядзіць дзейнасць германскай соцыялдэмакратыі, якая, маючы ў сваіх руках не толькі асноўныя рабочыя арганізацыі, але і дзяржаўны апарат і паліцыю, адмовілася ад барацьбы пад прадлогам таго, што рабочаму класу патрэбна нібыта не барацьба за ўладу, а пагадненне з буржуазіяй.

Узброенае паўстанне аўстрыйскага пролетарыята паказала, далей, што рабочы клас можа весці барацьбу супроць усіх сучасных ваенных сродкаў буржуазіі. Яно ўстанавіла сапраўды адзіны фронт знізу с.-д. рабочых і комуністаў і ў ходзе барацьбы паказала, што там, дзе ёсць рэволюцыйная барацьба, комуністы заўсёды ў першых радах.

Падзеі ў Аўстрыі маюць вялікае міжнароднае палітычнае значэнне. Яны паказваюць буржуазіі, што чакае яе ў выпадку вайны, які хісткі і не моцны яе тыл.

Яны сведчаць аб павароце ў настроях найшырэйшых мас да барацьбы супроць капіталістычнай сістэмы, за дыктатуру пролетарыята. Яны паказваюць, наколькі вялік уплыў прыкладу Советскага Саюза на ўвесь міжнародны пролетарыят. Яны паказваюць, як вялікі сілы, якія таяцца ў рабочым класе.

Падзеі ў Аўстрыі і ва Францыі паказваюць усяму свету, што ў той час як буржуазія ўступае на шлях вайны, класавая барацьба рабочых у капіталістычных краінах прымае ўсё больш вострыя формы. Фронт змагаючыхся класаў становіцца ўсё шырэй, мэта барацьбы ўсё вышэй. Справа ідзе аб барацьбе за ўладу.

Грамадзянская вайна паміж буржуазіяй і пролетарыятам становіцца ў парадак дня.

Рабочыя Францыі і Аўстрыі, самай моцнай і самай слабай капіталістычнай краіны, паказалі на справе, як высока паднялася рэволюцыйная хваля ў Еўропе, як вялікі супярэчнасці паміж класамі, як блізка пролетарская рэволюцыя. Буржуазны лад ва ўсім свеце перажывае найвялікшы рэволюцыйны крызіс. Трэба «даказаць цяпер практыкай рэволюцыйных партый, што ў іх даволі свядомасці, арганізаванасці, сувязі з эксплаатуемымі масамі, рашучасці, умення, каб скарыстаць гэты крызіс для паспяховай, для пераможнай рэволюцыі». (ЛЕНІН).

У гэтай барацьбе для рабочых і працоўных супроць буржуазіі ёсць толькі адзін шлях — звяржэнне дыктатуры буржуазіі і ўстанаўленне дыктатуры пролетарыята. Сярэдняя лінія, лінія соцыялдэмакратыі, як паказваюць падзеі ў Аўстрыі і Германіі, ёсць ашуканства рабочых і вядзе да фашызма. Рабочы клас павінен урэшце зразумець, што ў барацьбе за ўладу буржуазія не ведае і не прызнае літасці ў адносінах рабочага класа, што яна гатова ўжыць усе зверствы для таго, каб трымаць у пакцугах рабочых.

Рабочы клас павінен зразумець, што і ён таксама павінен быць бязлітасным у адносінах буржуазіі, што бязлітасная барацьба з буржуазіяй і яе памагатымі сабакамі — фашыстамі — з'яўляецца запаведдзю, якую ён павінен правесці ў жыццё на ўсе сто процантаў, калі ён не хоча астацца рабом буржуазіі. І калі рабочыя Еўропы зразумеюць гэту ісціну, яны пераможуць напэўна.

Такавы ўрокі аўстрыйскіх падзей.

(ПЕРАДАВЫ АРТЫКУЛ «ПРАЎДЫ», АТРЫМАНЫ ПА ТЭЛЕГРАФУ).

АПОШНІЯ ПАВЕДАМЛЕННІ

Аўстрыйскія пролетарыі прадаўжаюць барацьбу

БЕРЛІН, 19 лютага. (БЕЛТА). Не гледзячы на крывавую расправу аўстрыйскага ўрада з рабочымі, якія прымалі ўдзел ва ўзброенай барацьбе і насуперак афіцыяльным паведамленням аб тым, што «ў Аўстрыі ўсё спакойна», рабочыя **ПРАДАЎЖАЮЦЬ АКАЗВАЦЬ СУПРАЦІЎЛЕННЕ** войскам і паліцыі. Учора ўвечары ў Вене зноў выбухнулі партызанскія баі. У раёнах Маргарэтэн і Мейдлінг на працягу двух гадзін адбывалася перастрэлка паміж рабочымі і войскамі і паліцыяй. Трое паліцэйскіх ранена. Рабочыя з крыш камунальнага дома Рэймангоф стралялі ў паліцэйскіх. Прадпрынятыя паліцыяй услед за гэтым вобыск у Рэймангофе скончыўся безрэзультатна, бо страляўшыя скрыліся.

Жорсткая перастрэлка паміж чырвонымі дружынамі і хэймверам адбывалася ўчора таксама і ў венскім раёне Зімерынгу. Рабочыя стралялі з дамоў. Хеймвераўцы атакавалі рабочыя дамы. У часе атакі забіта 5 рабочых. Паведамляюць далей аб аднаўленні партызанскіх выступленняў рабочых у комплексе дамоў Карла Маркса. На вуліцах Вены ўсё яшчэ ходзяць патрулі паліцыі, войск і хеймвера, узброеныя вінтоўкамі. Вароты дамоў закрываюцца па распараджэнню паліцыі ў 8 гадзін вечара. Кафе і рэстараны закрываюцца ў 11 гадзін. Тэатры і кіно паранейшаму закрыты.

«Дэр монтаг» публікуе падрабязнасці баёў ў Капфенбергу і Брукк-на Муры. У Брукку шуцбундаўцы і рабочыя аўладалі ўзвышшам Шлосберг, пануючым над усёй вобласцю, у прыватнасці над чыгуначнымі пуцямі. Рабочыя прымянялі новыя метады барацьбы. Моцныя пражэктары, пастаўленыя рабочымі на грузавікі, кідалі асляпляючае святло на бліжэйшыя вуліцы горада і перашкаджалі ўсякаму набліжэнню ўрадавых войск. Такім чынам, рабочыя мелі магчымасць абстрэльваць войскі, якія знаходзіліся ў паласе яркага святла. Спробы войск узарваць грузавікі з пражэктарамі пры дапамозе ручных гранат скончыліся няўдачай. Толькі кулямётны агонь, начаты з некалькіх дзюжын кулямётаў, знішчыў пражэктары, пасля чаго рабочыя вымушаны былі адступіць.

Пачалося праследаванне рабочых, адступіўшых у гарыстыя раёны. Войскі мабілізавалі патрулі на лыжах з удзелам альпійскіх стралкоў. Рабочыя вымушаны былі, адбіваючыся, ісці па глыбокаму снегу без лыж. Група, якою кіраваў соцыял-дэмакратычны дэпутат бургамістр Брукка Валіш (у часе савецкай улады ў Венгрыі быў старшынёй совета салдацкіх дэпутатаў у Сегедзіне) адступала ў высакагорныя раён Ротэрманер-Тауэрн. У процілегласць паведамленню «Берлінер тагеблат», што Валішу з атрадам шуцбундаўцаў удалося са зброяй у руках прарвацца ў Югаславію, «Дэр монтаг» паведамляе, што Валіш узят у палон у гарах. Паводле слоў газеты, ён будзе аддан ваенна-палявому суду. Валішу пагражае кара смерцю.

Разгул рэакцыі

ВЕНА, 18 лютага (БЕЛТА). У сувязі з роспускам рэфармісцкіх профсаюзаў, аўстрыйскі ўрад пастанавіў ліквідаваць мясцовыя выбарныя органы па сацыяльнаму страхаванню і назначыць замест іх урадавых камісараў, непасрэдна падпарадкаваных міністру сацыяльнага забеспячэння.

Адначасова ўрад падрыхтоўвае ўсеагульную «рэформу» сістэмы сацыяльнага страхавання. Урад скасаваў сістэму парытэтных выбарных органаў па страхаванню ад беспрацоўя, назначыўшы ўрадавых камісараў.

Урад назначыў камісара для кантроля рэфармісцкімі спажывецкімі таварыствамі. Урадавы друк паведамляе, што спажывецкія таварыствы і ўсе звязаныя з імі гаспадарчыя аб'яднанні ў далейшым змогуць прадаўжаць сваю дзейнасць толькі ў духу «мірнага супрацоўніцтва з гандлем і рамяством». Лік выдаван створаны на паявыя ўзносы рабочых «Арбейтэр банк».

Правінцыяльны ўрад Штырыі звольніў усіх соцыял-дэмакратычных кіраўнікоў школ і ўсіх настаўнікаў, якія з'яўляліся членамі шуцбунда.

УСЕАГУЛЬНАЯ ЗАБАСТОЎКА У ІСПАНСКІМ МАРОКО

ПАРЫЖ, 17 лютага. (БЕЛТА). Як паведамляюць з Іспаніі, 10 тыс. рабочых Каталонскіх чыгунак мясцовага значэння аб'явілі забастоўку, патрабуючы павялічэння зарплаты.

У Мадрыдзе стачка будаўнікоў прадаўжаецца.

У Сейтыры (Іспанскае Мароко) аб'яўлена ўсеагульная забастоўка пратэсту супроць беспрацоўя. Бастуюць усе рабочыя. Поўнасцю спынена жыццё ў горадзе. Усеагульная стачка ў Валенсі закончылася перамогай рабочых. Улады згадзіліся арганізаваць грамадскія работы для беспрацоўных.

УСЕБЕЛАРУСКІ З'ЕЗД СПАЖЫВЕЦКАЙ КААПЕРАЦЫІ

ГАЛОЎНАЕ — ПРАВІЛЬНАЯ АРГАНІЗАЦЫЯ ГАНДЛЮ

17 з'езд ВКП(б) падкрэсліў, што асноўнай умовай далейшага разгортвання таваразвароту з'яўляецца АРГАНІЗАЦЫЙНАЯ ПЕРАБУДОВА МЕТАДАЎ КІРАЎНІЦТВА. Перад каапэрацыяй у другой пяцігодцы пастаўлены грандыёзныя задачы. Яны могуць быць вырашаны толькі на аснове ліквідацыі адставання арганізацыйнай работы.

«ПАСЛЯ ТАГО, ЯК ДАНА ПРАВІЛЬНАЯ ПАЛІТЫЧНАЯ ЛІНІЯ, АРГАНІЗАЦЫЙНАЯ РАБОТА ВЫРАШАЕ УСЁ, У ТЫМ ЛІКУ І ЛЁС САМОЙ ПАЛІТЫЧНАЙ ЛІНІІ» (СТАЛІН).

У актыве спажывецкай каапэрацыі БССР ёсць нямала дасягненняў, але яны могуць і павінны быць значна большымі. Бюракратычныя метады кіраўніцтва затрымліваюць рух наперад, тармозяць выкананне каапэрацыяй пастаўленых перад ёю задач.

Няведанне нізоўкі, няведанне сваіх кадраў, звязванне ініцыятывы сістэмы, замена жывога інструктажа канцылярскай перапіскай, мноства каналаў кіраўніцтва, адрыў пасобных звенняў апарата ад жывой справы — усё гэта характарызуе работу Белкаапсаюза.

Усебеларускі з'езд павінен паставіць пытанні кіраўніцтва ў цэнтры свае ўвагі, абгаварыць, ЯК ЛЕПШ АРГАНІЗАВАЦЬ РАБОТУ КОЖНАГА ЗВЯНА.

На першым пасяджэнні старшыня БКС тав. ЦАРОНАК больш 2-х гадзін заняў справаздачай аб рабоце спажывецкай каапэрацыі. Ён закрануў розныя ўчасткі дзейнасці сістэмы: таваразварот у горадзе і вёсцы, і прыгарадныя гаспадаркі, і грамадскае харчаванне, і хлебапячэнне. Ён даў аналіз становішча хлебазакупак.

З'езд чакаў, што тав. Царонак падрабязна ахарактарызуе задачы арганізацыйнай перабудовы, з бальшавіцкай самакрытыкай ускрые хваробы кіраўніцтва спажывецкай сістэмай.

Аднак, тав. Царонак прайшоў міма гэтага важнейшага пытання, НЕ ПАКАЗАЎ, ЯК ФУНКЦЫЯНАЛКА Ў АПАРАЦЕ ГЛУШЫЦЬ ЖЫВУЮ СПРАВУ. Ён не даў ацэнкі канцылярска-бюракратычных метадаў кіраўніцтва БКС.

Мала што сказаў аб гэтым і дакладчык рэвізійнай камісіі тав. ВАСАКІНСКІ. Ён наогул аперываў састарэлымі данымі трэцяга квартала мінулага года.

Зусім зразумела, што ў спрэчках па дакладах, якія разгарнуліся на ранішнім пасяджэнні 19 лютага, амаль усе выступаўшыя (у спрэчках выказалася 18 чал.), у першую чаргу крытыкавалі метады кіраўніцтва нізоўкай.

У апараце Белкаапсаюза 14 пасобных сектароў. Калі трэба вырашаць якое-небудзь пытанне, вам прыходзіцца абегаць усе сектары, патраціць некалькі дзён і ўсё-ж такі вы не даб'ецеся патрэбнага адказу. Такі метад кіраўніцтва нараджае цяганіну, канцыляршчыну (з выступлення тав. ГЕРАЎКЕРА). І ўсе гэтыя сектары пішуць, закідваюць нізоўку інструкцыямі, дублююць адзін другога. Адзін сектар адарваны ад другога — фінансавы не ведае, што робіць гандлёвы, планавы не ведае, як выконваюцца планы таваразвароту. На тое, каб прачытаць пошту, атрыманую з Белкаапсаюза, трэба траціць цэлыя дні (ГРЫНКЕВІЧ — Дрыса).

Возьмем пытанне ПЛАНАВАННЯ. Гэтым займаюцца ТРЫ СЕКТАРЫ. Планавы сектар складае раённыя планы таваразвароту. Планавы аддзел гандлёвага кіраўніцтва займаецца планаваннем завозу тавараў. Фінансавы сектар распрацоўвае фінансавыя планы і балансы. Адсюль частыя выпадкі, калі планы зусім не ўвязаны паміж сабой і не маюць рэальнай глебы. Не дарма план капітальных укладанняў, як адзначыў тав. ЧОРНЫ (Дзяржплан), мяняўся амаль 8 раз. Аб «дзейнасці» ў планавым сектары можна судзіць хоць-бы па таму, што атрыманы з Цэнтрасаюза крэдыт у 16 млн. рублёў не быў размеркаван паміж аб'яднаннямі на працягу 7 дзён. Тэлеграма барысаўскага райсаюза марынавалася ў Белкаапсаюзе 6 дзён, пакуль аб ёй успомнілі.

Многа гаварылі дэлегаты аб гандлёвым кіраўніцтве, якое павінна арганізоўваць савецкі гандаль. Мы не гаворым ужо аб няведанні нізоўкі, аб адарванасці ад яе. Гандлёвае кіраўніцтва займаецца тым, што механічна развёрствае тавары без уліку патрабаванняў і спецыфічных асаблівасцяй таго ці іншага раёна. Асобныя выканаўцы па групах тавараў не адказваюць за арганізацыю гандлю тым ці іншым таварам, за давядзенне яго да спажыўца. Іх роля абмяжоўваецца складаннем разнарадак і перапіскай з пастаўшчыкамі.

Вось характэрныя прыклады планавання завозу. Дрысенскі раён — асноўны ільнаводчы раён. Чацьверты квартал з'яўляецца рашаючым па ільназагатоўках. Як-жа ў адпаведнасці з гэтым завозіліся туды тавары для стымуліравання загатовак? Яны завозіліся на аснове агульных каэфіцыентаў без уліку патрабаванняў месц. План чацьвертага квартала па завозу прамтавараў выканан толькі на 50 проц.

Гомельскаму ЦРК на першы квартал вызначана гатовай вопраткі на 400 руб. А ЦРК абслугоўвае 40 тыс. рабочых і служачых. Хіба гэта планаванне? (З выступлення тав. КРЭЙНІНА).

У гандлёвым кіраўніцтве левая рука не ведае, што робіць правая. Атрымліваюць некалькі ЦРК тэлеграму нам. начальніка гандлёвага кіраўніцтва тав. КОЦІНА: «Выязджайце ў Бабруйск. Вам адпушчаны з Бабруйскага аддзялення «Торгсіна» тавары розных відаў». Прыехала 7 старшынь ЦРК і нічога не атрымалі. Сапраўдны міф! Паступіла новая тэлеграма: «Выязджайце назад». І гэта называецца кіраўніцтвам гандлем!

(З выступлення т. КАНТАРА).

Пытаннем падбору кадраў па ўсіх участках павінен займацца сектар кадраў. Ён падбірае і гандлёвых работнікаў, і работнікаў сталовак, прылаўка і т. д. Ці ведае сектар свае кадры, ці ведае, хто працуе ў сістэме? Не! Зразумела, чаму загадчыкі сталовых мяняюцца па 10 раз у год. Чаму ў каапэрацыйнай сістэме адных не спагнаных растрат налічваецца звыш 2 млн. руб. Трэба сканцэнтраваць размеркаванне і падбор кадраў па пасобных вытворчых галінах.

Рэзка выступалі дэлегаты супроць агіднай дрэннай работы С.-Г. КІРАЎНІЦТВА БЕЛКААПСАЮЗА. Ён кіруе такімі адказнымі ўчасткамі, як прыгарадныя гаспадаркі, як свінаадкорм. Але гэта кіраўніцтва выключна дрэннае. З 35 трактароў адрамантавана толькі 14. Заданне па вывазцы гною выканана толькі на 30 проц. У чацвертым квартале ні аднаму калгасу крэдыты не спушчаны.

Характэрны такі прыклад бюракратычна-папяровага кіраўніцтва. Атрымлівае гомельскі ЦРК, які мае толькі свінаадкормачны пункт і 20 га зямлі, тэлеграму: «Твая гаспадарка цягне ўніз БССР па пасеўнай кампаніі». Другая тэлеграма з таго-ж сельгаскіраўніцтва: «Паведаміце, колькі вамі атрымана трактароў». Трактары на ўчастак у 20 га! Або «Здайце дзяржаве 1.410 літраў малака». А дзе іх узяць? Свіней даіць хіба?

Сельгаскіраўніцтва не ведае сваіх гаспадарак, яно займаецца тым, што механічна капіруе і рассылае тэлеграмы (т. КРЭЙНІН).

Нядаўна атрыман з Цэнтрасаюза бабіт для рамонта трактароў. 14 дзён ужо ляжаць пачкі з бабітам у сельгаскіраўніцтве.

Такая злачынная работа прывяла да таго, што спажывецкая сістэма ў мінулым годзе па прыгарадных гаспадарках страціла каля 15 млн. руб.

У канцы пасяджэння з вялікай прамовай выступіў старшыня ЦСПСБ тав. КАВАЛЬЧУК. Ён рэзка выпукліў задачу ліквідацыі функцыяналкі і аб'яднання асноўных элементаў кіраўніцтва нізоўкай. Тав. Кавальчук адзначыў нездавальняючае становішча дэцэнтралізаваных загатовак і калгаснага гандлю. Гэтымі пытаннямі спажывецкая каапэрацыя займаецца вельмі і вельмі мала. Зусім закінуты базары. Трэба прывесці іх у культурны выгляд, даць па руках тым, хто імкнецца перашкодзіць калгаснаму гандлю.

Па ініцыятыве бабруйскай дэлегацыі на з'ездзе пачаўся збор сродкаў на пабудову СТРАТАСТАТА ІМЯ 17 З'ЕЗДА ВКП(б). Сабрана ўжо больш тысячы рублёў.

* * *

На вячэрнім пасяджэнні з'езда 19 лютага прадаўжаліся спрэчкі па дакладу т. Царонка.

У спрэчках выказаліся тт. Плоткін (МЦРК), Крывіцкі (Дзяржынскі раён), Глухоўскі (Заходняя вобл.), Сашко (рабочы бабруйскага лесакамбіната), Верба (віцебскі ЦРК), Дзервач (рабочы соўгаса Петрыкаўскага раёна), Ігнатовіч (ЦП работнікаў каапэрацыі і дзяржгандлю), Галятоўскі (Дзяржбанк), Радзін (ЗВК № 2), Ваксман (Белкаапсаюз).

З вялікай прамовай выступіў прадстаўнік ЦК КП(б)Б тав. **КОНІК**, на фактах прыкладаў паказаўшы ўсю шкоднасць функцыяналкі, бюракратычных метадаў кіраўніцтва для справы таваразвароту.

З рапартам з'езду выступіла дэлегацыя падшэфнага палка, спатканая бурнай авацыяй у гонар Чырвонай арміі.

Да V СЕСІІ ЦВК БССР X СКЛІКАННЯ

АДКРЫЦЦЁ

V СЕСІІ ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА БССР X СКЛІКАННЯ

назначана на 22 лютага г. г. у г. Менску ў Доме Комасветы (б. клуб Карла Маркса).

ПАРАДАК ДНЯ:

1. Народна-гаспадарчы план БССР на 1934 год.
Дакладчыкі: старшыня СНК БССР тав. **Галадзед Н. М.**, старшыня Дзяржплана БССР тав. **Галенда**.

2. а) Адзіны дзяржаўны бюджэт БССР на 1934 год.
Дакладчык — наркамфінансаў БССР т. **Хацкевіч А. І.**
б) Садаклад бюджэтнай камісіі ЦВК БССР. Дакладчык — тав. **Кавальчук З. З.**

3. Аб падрыхтоўцы да веснавой пасеўнай кампаніі 1934 г.
Дакладчыкі — нарком. земляробства БССР тав. **Бенек**, Упоўнаркамсоўгасаў БССР тав. **Жолудаў**.

4. Зацвярджэнне важнейшых пастаноў прэзідыума ЦВК БССР, прынятых за час паміж IV і V сесіямі ЦВК БССР X склікання.
Дакладчык — сакратар ЦВК БССР т. **Ляўкоў М.**

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР М. ЛЯЎКОЎ.

Аб шахматна-шашачнай рабоце ў профсаюзах БССР

1. Прызнаць становішча шахматна-шашачнай работы ў профсаюзах зусім нездавальняючым. Не гледзячы на наяўнасць вялікага ўздыма і зацікаўленасці з боку працоўных шахматамі і шашкамі, дастаткова арганізуючая роль з боку профсаюзаў адсутнічае.

2. Лічыць неабходным стварыць шахматна-шашачную секцыю пры ЦСПСБ, на якую ўскласці ўсю кіруючую, практычную і метадычную работу. Зацвердзіць бюро секцыі ў складзе: старшыня — т. Пасэ, нам. старшыні т. Кузняцоў, сакратар — т. Кейлес.

3. Адчыніць у Менску Цэнтральны рабочы шахматны клуб пры клубе імя Сталіна для абслугоўвання непасрэдна прадпрыемстваў і саюзаў. Пры клубе арганізаваць курсы шахматна-шашачных інструктароў.

4. Прапанаваць выдавецтву «Звязда», ЦСПСБ, ВСФК і Белкаапсаюзу выдзеліць у 10-дзённы тэрмін з сваіх сродкаў у агульнай колькасці не менш 100.000 руб. у якасці грашовага фонда для правядзення ўсіх мерапрыемстваў шахматна-шашачнай секцыі. Размеркаванне гэтай сумы паміж указанымі арганізацыямі даручыць культпропу ЦК па ўзгадненні з кіраўнікамі гэтых арганізацый.

5. Прапанаваць газетам **«Звязда», «Рабочы», «Октябр» і «Чырвоная Змена»** увесці ў сябе сталы шахматна-шашачны аддзел.

Пастанову апублікаваць у друку.

Сакратар ЦК КП(б)Б — ГІКАЛО.

ТЭЛЕГРАМА РАКОЎСКАГА (з Барнаула) АД 17 ЛЮТАГА 1934 года

Масква. ЦК ВКП(б)

Перад ростам міжнароднай рэакцыі, накіраванай у апошнім выніку супроць Октябрскай рэволюцыі і соцыялістычнага будаўніцтва СССР, разгалоссі, якія аддзяляюць мяне ад партыі, трацяць сваё значэнне; лічу рэволюцыйным доўгам комуніста-большэвіка спыніць поўнасцю і безагаворачна ідэйную і арганізацыйную барацьбу супроць кіраўніцтва і генеральнай лініі, устаноўленай партыяй на яе з'ездах, і падначаліцца яе рашэнням і яе дысцыпліне.

РАКОЎСКІ.

Спалучыць прапрацоўку рашэнняў XVII з'езда ВКП(б) са штодзённай барацьбой за іх рэалізацыю

Матэрыялы XVII з'езда ВКП(б)—у цэнтр ідэйна-выхаваўчай работы

Шырока разгарнулася прапрацоўка матэрыялаў XVII з'езда ВКП(б) у партыйных арганізацыях, у рабочых і калгасных масах. Прапрацоўка даклада правадыра партыі тав. Сталіна і іншых матэрыялаў з'езда выклікала вялікую актыўнасць працоўных горада і вёскі. І гэта зусім зразумела. XVII з'езд нашай партыі—гэта быў з'езд пераможцаў [illegible]

[illegible] прапагандысты забяспечаны пастаяннай кансультацыяй.

ЦК ВКП(б) указаў, што для прапрацоўкі матэрыялаў з'езда па школах і гуртках трэба правесці 11 заняткаў. Не гледзячы на гэта ў 6 партшколах **Лепеля** матэрыялы з'езда прапрацавалі на чатырох занятках, і лічаць, што справа скончана. Такая спешка з'яўляецца шкоднай. Трэба строга прытрымлівацца ўказанняў ЦК ВКП(б) і прапрацоўваць матэрыялы з'езда глыбока.

Асноўнай формай прапрацоўкі матэрыялаў з'езда павінна быць глыбокае і ўдумлівае **ЧЫТАННЕ ПАДЛІННІКАЎ** з'езда [illegible]

У некаторых палітшколах і гуртках ст. Орша і ст. Менск [illegible] бочых. За час прапрацоўкі заўважаецца значнае паляпшэнне работы на радзе прадпрыемстваў. Так, завод імя Молатава і фабрыка імя Крупскай, якія ў снежні недавыканалі промфінплан, у студзені перавыканалі яго.

Асаблівую ўвагу трэба звярнуць на прапрацоўку матэрыялаў з'езда ў вёсцы. Найшырэйшыя масы калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў праяўляюць аграмаднейшую зацікаўленасць к дакладу тав. **Сталіна** і рашэнням з'езда. Ёсць шмат выпадкаў, калі малапісьменныя сяляне ходзяць шукаць граматнага селяніна, каб азнаёміцца з матэрыяламі з'езда. Асабліва многа такіх фактаў ёсць у Бабруйскім, Чачэрскім і радзе іншых раёнаў, дзе партарганізацыі не забяспечылі арганізацыю прапрацоўкі матэрыялаў з'езда ў вёсцы. У такіх мясцах «прапрацоўку» праводзяць кулакі, разносячы рознага роду бязглуздыя чуткі. **Гарадскія партарганізацыі ў парадку шэфства павінны прысці на дапамогу сельскім партарганізацыям.** Напрыклад, партарганізацыі «Дзвіна» і «Профінтэрн» (Віцебск) паслалі ў свае падшэфныя калгасы групы кіруючых работнікаў для растлумачэння пастаноў з'езда. У Менску шэфствуючыя арганізацыі ўжо абслужылі 20 калгасаў Менскага раёна. Такіх прыкладаў ёсць, праўда, многа, але ўсё-ж **вялікага размаху** гэтай дапамогі вёсцы ў справе растлумачэння пастаноў з'езда яшчэ няма.

На бліжэйшы адрэзак часу ідэйна-палітычная работа партарганізацыі павінна быць сканцэнтравана на прапрацоўцы матэрыялаў XVII з'езда ВКП(б). Ніякіх апасенняў, што не хопіць часу да канца навучальнага года для прапрацоўкі тэм па праграме быць не можа. ЦК ВКП(б) у сваёй дырэктыве ўказаў, што прапрацоўкай матэрыялаў XVII з'езда ВКП(б) павінен быць у асноўным закончан навучальны год партсеткі. Астаюцца толькі 2-3 апошнія тэмы па праграме, якія да канца навучальнага года павінны быць прапрацаваны, а ўсе астатнія — выключаюцца. Такім чынам, паўтараем, трэба ўнікаць лішняй паспешнасці і гонкі, а глыбока прапрацоўваць матэрыялы з'езда па той схеме, якая ўказана Культпропамі ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б.

Прапрацоўка пастаноў з'езда павінна цесна ўвязвацца з канкрэтнымі пытаннямі штодзённай работы. Разам з тым кожнае практычнае пытанне павінна быць паднята на прынцыповую вышыню, на высокі палітычны ўзровень. У сваім дакладзе на XVII з'ездзе тав. **Кагановіч** указаў: **«Большэвік не школьнік, ён выхоўваецца палітычна, яго школьная вучоба павінна злучацца з палітыкай і практыкай штодзённай барацьбы».** Толькі такая вучоба сапраўды ідэйна ўзброіць кожнага комуніста для паспяховага ажыццяўлення вялікіх рашэнняў гістарычнага XVII з'езда партыі.

Прапрацоўка матэрыялаў XVII з'езда ВКП(б) у Н-скім кавпалку (Менск).

ЗА ПЕРАХОДНЫ СЦЯГ ПАЛІТАДДЗЕЛА

ВІЦЕБСК. Палітаддзел Віцебскага раёна МББ чыгункі разгарнуў работу па масавай распрацоўцы матэрыялаў XVII з'езда ВКП(б). З мэтай лепшага ўсваення даклада тав. **СТАЛІНА** і гістарычных рашэнняў з'езда з 15 лютага да 19 красавіка па ўсёй сетцы партыйнай асветы абвешчан конкурс на лепшую школу, гурток, лепшую партарганізацыю, комсамольскую ячэйку, на лепшага прапагандыста і слухача.

Перадавікі будуць прэміяваны каштоўнымі рэчамі, бібліятэчкамі, творамі **Леніна** і т. д. Лепшай школе ці арганізацыі будзе перададзен пераходны сцяг палітаддзела.

У конкурс уключаюцца ўсе партарганізацыі, усе школы партыйнай асветы. Аднačасова разгорнута масавая прапрацоўка даклада тав. **Сталіна** на кватэрах у рабочых. Матэрыяламі з'езда палітаддзел забяспечвае ўсе арганізацыі, школы і асобныя сем'і рабочых.

Ольгін.

ПРАПРАЦОЎКА НЕ РАЗГОРНУТА

ЧАЧЭРСК. У раёне і па сёнешні дзень не разгорнута прапрацоўка матэрыялаў XVII з'езда партыі. Культпроп РК тав. **Каплан** займаецца толькі пісанінай дырэктыў, складаннем планаў і пустой балбатнёй. А ў большасці калгасаў распрацоўка нават не распачата.

Трэба адзначыць, што партыйная вучоба ў Чачэрскім раёне як належыць наогул не арганізавана, што РК КП(б)Б не зварачае на гэту справу належнай увагі.

Лад.

ЗА БОЛЬШЭВІЦКІ ПАРАДАК У СВІНАГАДОЎЧЫХ ГАСПАДАРКАХ

Сёння ў Мазыры, Полацку, Пухавічах і Жлобіне адкрываюцца кустовыя нарады загадчыкаў і работнікаў свінагадоўчых ферм.

На гэтых нарадах з усёй большэвіцкай рэзкасцю павінны быць абмеркаваны пытанні стану свінагадоўлі і кіраўніцтва жывёлагадоўляй у Беларусі. Тая суровая ацэнка стану жывёлагадоўлі і кіраўніцтва ёю, даная правадыром нашай партыі тав. Сталіным на XVII з'ездзе ВКП(б), не толькі цалкам і поўнасцю прымяніма да БССР, але **яшчэ з большай сілай адносіцца да нас, як да аднаго з жывёлагадоўчых раёнаў Совецкага Саюза.**

Таму зразумела, што гэтыя нарады, карыстаючыся ўказаннямі тав. Сталіна і XVII з'езда ВКП(б) аб сур'ёзнай увазе справе жывёлагадоўлі, павінны з'явіцца штуршком да паляпшэння і ўздыму жывёлагадоўлі.

За апошнія гады мы маем у калгасным сектары рост як свінатаварных ферм, так і пагалоўя ў іх. У 1928 годзе мы мелі на СТФ **толькі** 3100 шт. пагалоўя, а ў 1933 г. маем ужо 161.000. Аднак, калі ўзяць рост пагалоўя ў СТФ за апошнія тры гады, то тэмпы росту знаходзяцца ў яўна **нездавальняючым становішчы.** Так, у 1931 годзе было 129.800, у 1932 г. — 138.000 і ў 1933 г. — 161.600. Калі-ж узяць стан пагалоўя свінаматак, то тут мы маем **значнае зніжэнне.** У 1931 годзе было 49.300, у 1932 г. — 47.100, у 1933 г.—толькі 43.900. Гэтыя лічбы сведчаць аб тым, што ў галіне свінагадоўлі мы маем зніжэнне пагалоўя свінаматак, не гледзячы на некаторы агульны рост пагалоўя ў калгасных фермах. Несумненна, што кулацкія элементы, контррэволюцыйная нацдэмаўшчына ў сваёй барацьбе супроць калгаснага ладу накіравалі ўдар па жывёлагадоўлі і ў прыватнасці па свінагадоўлі. Кулацкія недабіткі, якія сям-там прабраліся ў калгасы, у свінагадоўчыя фермы, накіроўвалі сваю шкодніцкую дзейнасць на скарачэнне пагалоўя свінаматак.

Кіраўніцтва свінагадоўчай гаспадаркай як з боку зямельных органаў, так і партыйных арганізацый знаходзілася, ды ў радзе месц яшчэ і знаходзіцца, у зусім нездавальняючым становішчы, у рэзультаце чаго рад калгасных свінагадоўчых ферм і па сёнешні дзень знаходзяцца ў вельмі дрэнным становішчы.

Становішча з апаросам у гэтым годзе, не гледзячы на сумныя ўрокі мінулага года, калі ў радзе раёнаў падзеж маладняка даходзіў да 100 проц., знаходзіцца ў выключна дрэнным стане. Рад раённых арганізацый і калгасаў з упартасцю, вартай лепшага прымянення, прадаўжаюць практыку мінулага года. Так, у Чашніцкім раёне пры першых апаросах падзеж парасят дасягае 50 проц., Мазырскім — 67 проц. Полацкім — 67 проц. і, урэшце, Дубровенскім — 100 проц. Гэта лішні раз сведчыць аб тым, што ў гэтых раёнах партыйныя і совецкія арганізацыі не зрабілі для сябе ніякіх вывадаў з указанняў тав. Сталіна і XVII з'езда ВКП(б) аб жывёлагадоўлі. Такім агідным адносінам да захавання маладняка трэба неадкладна пакласці канец.

Захаванне маладняка павінна стаць баявой задачай кожнага калгаса, калгасніка і калгасніцы, **на сёнешніх нарадах цэнтральным пытаннем павінна быць пытанне захавання маладняка.**

Трэба падняць ярасць калгаснікаў і калгасніц супроць агідпасцяй, якія робяцца на фермах, скарыстаць усе магчымасці для захавання маладняка.

Само сабой зразумела, што паспяховае вырашэнне гэтай задачы залежыць ад правільнай арганізацыі працы ў свінагадоўчай ферме. Арганізацыя працы ў радзе ферм вельмі заблытана. Абязлічка ў доглядзе за свіннямі ўсё яшчэ мае месца, што безумоўна з'яўляецца адной з прычын такога вялікага падзяжу парасят. Канчаткова дабіцца абязлічку ў аплаце працы з'яўляецца баявой задачай усіх калгаснікаў. Раённыя зямельныя арганізацыі, райпарткомы і палітаддзелы павінны дапамагчы забяспечыць правільную арганізацыю працы ў свінагадоўчых калгасных фермах.

Зусім недастаткова разгорнута социялістычнае спаборніцтва, заахвочванне і прэміраванне парасятамі лепшых калгаснікаў і калгасніц, працуючых у свінагадоўчых фермах. Трэба поўнасцю скарыстаць гэтыя магутныя вагары для навядзення большэвіцкага парадку на фермах.

Таксама трэба рашуча і да канца пакончыць з памылкамі, меўшымі месца ў мінулым у справе стварэння свінагадоўчых ферм. Нецярпіма далей такое становішча, калі арганізацыю фермы лічылі магчымай пры наяўнасці толькі 30 і больш свінаматак. У рэзультаце такой «арганізацыі» вельмі часта атрымлівалася, што фермы насаджаліся без уліку кармовай базы і калгасы не маглі забяспечыць кармамі наяўнае пагалоўе. З такой гігантаманіяй трэба пакончыць у самы бліжэйшы час. Лявацкім настроям, ігнаруючым стварэнне свінагадоўчых ферм менш чым у 30 галоў свінаматак, павінен быць дан сакрушальны адпор. Ферма з меншым пагалоўем свінаматак павінна карыстацца не меншай увагай і клопатамі як з боку калгасаў, так і зямельных органаў. Далейшае і быстрэйшае аднаўленне пагалоўя ад гэтага толькі выйграе.

Выпраўленне памылак у справе планавання і спецыялізацыі калгасаў трэба закончыць у бліжэйшы час. Бо без гэтага выпраўлення мы не можам перамагчы таго адставання, якое мы маем у жывёлагадоўлі і свінагадоўлі. Нарэшце, трэба з коранем вырваць астаткі шкодніцкага планавання ў галіне жывёлагадоўлі. У рэзультаце такога «планавання» ствараліся ў калгасах не тыя фермы, для якіх былі і кармавая база і ўсе ўмовы.

У некаторых раёнах трэба таксама перагледзець тую спецыялізацыю сельскай гаспадаркі, якая праводзілася на працягу апошніх год. Вельмі часта спецыялізавалі так, што раз гутарка ішла аб стварэнні малочных ферм, то ўвага толькі карове, раз пра птушкагадоўчых ферм—то ўвага толькі птушцы. У рэзультаце такой «спецыялізацыі» кармавыя магчымасці поўнасцю не скарыстоўваліся. Практыка паказала, што ў радзе калгасаў, побач з малочна-таварнай фермай, ёсць поўная магчымасць мець свінагадоўчую ферму. Кармавая база большасці калгасаў дазваляе мець гэтыя дзве фермы. Таму з такой «спецыялізацыяй» трэба пакончыць.

Трэба ўлічваць рэальныя магчымасці кожнага калгаса. Трэба пакончыць з тэндэнцыямі аб тым, што ў калгасе, дзе ёсць свінаферма, немагчыма арганізаваць малочную ферму. Пры ўліку канкрэтных магчымасцяў кожнага калгаса, пры правільным падзяленні працы, пры дастатковай увазе гэтым фермам і жыццёвасць і матэрыяльны эфект ад іх будзе ў наяўнасці.

Рад фактаў гаворыць аб тым, што свінагадоўчым фермам увагі і клопат аддаецца менш, чым хоць-бы жывёлагадоўчым фермам. Калі за кароўнай перад ацёлам устанаўліваецца асаблівы нагляд, начныя дзяжурствы, уважлівы догляд за цялятамі, то якраз гэтага няма ў адносінах да свінаматак і парасят. З такімі адносінамі да свінаматкі трэба найхутчэй пакончыць. Кожная свінаматка, парасяты павінны быць акружаны клопатамі і ўвагай з боку ўсіх калгаснікаў і калгасніц.

Пры гэтай умове мы безумоўна зможам дабіцца рэзкага скарачэння падзяжу маладняка.

Адмоўныя адносіны да свінагадоўчай гаспадаркі між іншым тлумачацца і тым, што з боку зямельных органаў кіраўніцтва жывёлагадоўляй знаходзіцца ў зусім нездавальняючым стане. Наркамзем яшчэ да апошняга дня не паклапаціўся выдаць для калгасаў ветэрынарных і зоатэхнічных правіл. Гэта тады, калі мы патрабуем ад кожнага калгасніка і калгасніцы, працуючых у жывёлагадоўчых галінах сельскай гаспадаркі, элементарных зоатэхнічных ведаў.

Нарады праходзяць у момант пачатку масавых апаросаў, поспех якіх павінен даць магутны штуршок к небываламу ўздыму свінагадоўчай гаспадаркі. Усе ўмовы для гэтага ўздыму ў нас ёсць. Тав. Сталін на XVII з'ездзе ВКП(б), аналізуючы становішча жывёлагадоўлі, гаварыў: «Гэта значыць, што 1934 год павінен і можа стаць годам пералому да ўздыму ва ўсёй жывёлагадоўчай гаспадарцы». Трэба толькі райпарткомам, палітаддзелам, совецкім арганізацыям, неадкладна і па-большэвіцку ўзяцца за перамаганне адставання жывёлагадоўлі.

Мы абавязаны 1934 год зрабіць годам большэвіцкіх поспехаў у справе развіцця жывёлагадоўлі.

Б.

АСВОІЦЬ НОВЫЯ ВІДЫ ПРАДУКЦЫІ

План першага года другой пяцігодкі завод **«Комунар»** выканаў на **106,1 проц.** Прадукцыйнасць працы пры гэтым была павышана на **23,1** проц. супроць вызначаных па плану 7. Сабекошт прадукцыі быў зніжан на **13,1** проц. супроць **8,18** паводле плану. Адстаў завод толькі ў галіне барацьбы з бракам. Замест допушчаных 0,20 проц. браку па плану за ўвесь год завод меў **0,67** проц., чым перавысіў процант браку ў 1932 годзе (0,66 проц.). Так абстаяла справа з выкананнем промфінплана заводам у мінулым годзе.

Ход выканання плана першага квартала 1934 г. паказвае, што завод не замацаваў дасягнутых у мінулым годзе ў асноўным паказальнікаў. Квартальны план выпуску прадукцыі за студзень выканан на **29,4** проц., а месячны—усяго на **95 проц.**

У першым квартале завод павінен асвоіць і разгарнуць масавы выпуск новых відаў вытворчасці: варштаты цэнтравальныя і нажовачныя, а таксама паралельныя ціскі. Гэтыя новыя віды вытворчасці складаюць значную, калі не большую частку квартальнага плана, але асваенне іх ідзе вельмі павольна. Напрыклад, у студзені было вызначана зрабіць адзін цэнтравальны варштат, але ён не быў зроблен. Калі так будзе далей, то паспяховае выкананне плана першага квартала не можа быць забяспечана.

На заводзе дагэтуль не відаць разгорнутай сапраўднай барацьбы з бракам. За студзень нават няма ўліку браку.

Для таго, каб з поспехам выканаць задачы другога года другой пяцігодкі, высунутыя XVII з'ездам партыі, каб забяспечыць поўнае выкананне праграмы першага квартала, завод павінен неадкладна разгарнуць барацьбу **за поўнае асваенне і разгортванне выпуску новых відаў вытворчасці.** Барацьба за якасць павінна стаць у цэнтры ўвагі ўсяго заводскага калектыва рабочых. Процант браку павінен быць зведзен да нуля.

М. Р.

І. БРЫХНІЧАЎ, І. СУРТА

Д. І. МЕНДЭЛЕЕЎ

(Да стагоддзя з дня нараджэння)

9 лютага бягучага года споўнілася сто год з дня нараджэння Д. І. Мендэлеева, аднаго з буйных хімікаў XIX і пачатку XX стагоддзя.

Росквіт дзейнасці Мендэлеева супаў з пачаткам росту расійскай капіталістычнай прамысловасці, у перыяд пасля сялянскай рэформы.

У сувязі з развіццём прамысловасці, расло і патрабаванне яе ў новых больш кваліфікаваных кадрах, узброеных апошнімі дасягненнямі навукі і тэхнікі, у новых метадах і прыёмах работы, а значыцца і ў новых адкрыццях і тэорыях.

У асобе Мендэлеева маладая руская буржуазія знайшла тую сілу, якая з небывалай дагэтуль бліскучасцю вырашала праблемы, высунутыя ў якасці соцыяльнага заказа — капіталістаў.

Дзімітры Іванавіч Мендэлееў, 17-ы сын дырэктара Табольскай гімназіі, нарадзіўся 9 лютага 1834 г. у Табольску.

Бацька хутка пасля нараджэння сына аслеп, а потым памёр. Увесь цяжар утрымання і выхавання велізарнай сям'і лёг на яго матку — Мар'ю Дзімітрыеўну.

Гэта была жанчына рашучая і па таму часу адукаваная.

Яна зрабіла ўсё ад яе залежачае, каб яе сын атрымаў вышэйшую асвету.

Яна сама, калі сын скончыў сярэднюю школу, павезла яго ў сталіцу і тут, перамогшы небывалыя труднасці і галечу, аддала яго ў педагагічны інстытут.

Д. І. хутка высунуўся ўперад.

Ужо студэнтам ён піша дзве работы, адна з якіх—«Аб ізафарызме ў сувязі з іншымі адносінамі формы да састава»—з'яўляецца як бы пачаткам і зародкам яго будучага геніяльнага адкрыцця «перыядычнай сістэмы элементаў».

Скончыўшы інстытут першым, з залатой медаллю, у 1856 годзе 23-х гадовы Мендэлееў абараняе магістэрскую дысертацыю «Аб удзельных аб'ёмах» і прыступае да чытання лекцый па хіміі ў Пецербурскім універсітэце.

1859-1860 г. ён у навуковай камандыроўцы за граніцай, дзе прымае ўдзел у вядомым з'ездзе хімікаў у Карлсруэ.

У заграничнай-жа камандыроўцы ён робіць сваё першае вялікае адкрыццё—уводзіць для вадкасцяй новую фізічную канстанту—абсалютны пункт кіпення.

У 1861 г. выпускае свой падручнік «Арганічная хімія», за які атрымлівае Дзямідаўскую прэмію.

У 1865 г. абараняе дысертацыю на ступень доктара хіміі.

А з 1868 г. прыступае да выдання сваёй класічнай працы «Асновы хіміі», пры чым прыходзіць да адкрыцця перыядычнай сістэмы элементаў.

Шэсць год (з 1872-1878 г.) працуе над сціскаемасцю газаў. У канцы 70-х гадоў і ў першай палове 80-х гадоў—над растворамі.

Зацікавіўшыся метэаралогіяй і паветраплаваннем, працуе над пытаннем супраціўлення вадкасці. У 1887 г. робіць рызыкоўны палёт на паветраным шары. У 1890 г. з-за перадачы міністру народнай асветы петыцыі студэнтаў, вымушан пакінуць універсітэт.

Д. І. быў не толькі вучоным тэарэтыкам, зарыўшымся ў сваім габінеце над хімічнымі формуламі, але і энтузіястам практыкам буржуазнай грамадскасці капіталістычнай Расіі.

Каб максімальна спрыяць паспяховаму росту расійскай нафтавай прамысловасці, ён не толькі вывучае дэталёва гэта пытанне тэарэтычна, але едзе ў Амерыку (Пенсільванія), дзе ўсебакова знаёміцца з умовамі здабычы і пераапрацоўкі амерыканскай нафты, пераносячы вопыт у Расію.

У мэтах практычнага ўжывання здабытых заграмічнай паездкай даных, не раз наведвае Каўказ, выпускае рад навуковых прац і артыкулаў па пытаннях нафтавай прамысловасці. У той-жа час ён выпрацоўвае сваю гіпотэзу аб паходжанні нафты.

У 1888 г. абследуе становішча каменнавугальнай прамысловасці ў Данецкім басейне і рэзультаты даследвання зноў такі падае ў артыкулах.

У 1891 г. прымае дзейны ўдзел у Энцыклапедычным слоўніку Брокгауза і Эфрона ў якасці рэдактара хімічнага і заводскага аддзелаў і аўтара раду артыкулаў. У тым жа годзе выходзіць яго кніга «Толковый тариф». Даючы ў ёй агляд рускай прамысловасці, Мендэлееў адзначае яе патрэбы, адкрываючыяся перспектывы і заклікае да больш інтэнсіўнага развіцця апрацоўваючай прамысловасці.

У 1891 г. стварае свой зусім арыгінальны тып піракаллоіднага, бяздымнага пораху—універсальнага, лёгка прыстасоўваемага да ўсякага роду агнястрэльнай зброі.

Адначасова састаіць кансультантам Морскага міністэрства па паравых пытаннях і на чале навукова-тэхнічнай лабараторыі Морскага ведамства.

З 1893 г. па ініцыятыве Мендэлеева арганізуецца галоўная палата мер і вагі, кіраўніком якой ён састаіць да самой смерці.

Не абмяжоўваючыся прамымі задачамі Палаты: а) аднаўленне і захаванне прататыпаў мер і вагі, захаванне копій замежных узораў, б) выверка вымяральных прыбораў, в) складанне параўнаўчых табліц, — Мендэлееў ставіць сваёй мэтай уводзенне метрычнай сістэмы і іншыя навуковыя задачы.

У 1896 г. прымае актыўны ўдзел ва Усерасійскай выстаўцы (яшчэ раней у 1893 г. у Чыкагскай) і ў 1900 г. у Парыскай.

У 1899 г. даследуе ўральскія заводы, у рэзультаце чаго з'яўляецца вялікая праца «Аб становішчы ўральскай прамысловасці». Многа робіць для папулярызацыі навуковых і тэхнічных ведаў. Піша артыкулы па пытаннях хіміі і тэхнікі.

У 1902 годзе рэдагуе бібліятэку прамысловых ведаў. З 1904 г. пачынаюць выходзіць яго «Заветные мысли». У 1905 г. выходзіць кніга—«К познанию России».

***

Асноўнымі задачамі навукі Мендэлееў прызнаваў «карысць і прадбачанне» (прыкладная і «чыстая навука», практыка і тэорыя).

Выходзячы з гэтых задач, ён і будаваў усё сваё жыццё. У імя «карысці» ён усімі спосабамі імкнуўся ўмацаваць рускую капіталістычную прамысловасць.

А прадбачанне яму служыла для таго каб рухаць уперад навуку, каб яна ў сваю чаргу была ў сілах як мага паўней і своечасова задавальняць усе растучыя запатрабаванні прамысловасці.

Але тое становучае, што ўносіў ён у навуку, належыць у нашай краіне ўжо другому класу—пролетарыяту.

Мендэлееў быў незвычайна рознастаронні чалавек.

Гаворачы аб Мендэлееве, як аб лектары, праф. Вейнберг пісаў «Мендэлееў рабіў з курса як бы энцыклапедыю прыродазнаўства, звязаную асноўную ніткаю з неарганічнай хіміяй.

Экскурсіі ў вобласць механікі, фізікі, астраноміі, астрафізікі, касмагоніі, метэаралогіі, геалогіі, фізікі, жывёлы і раслін, аграноміі, а таксама ў бок розных галін тэхнікі да паветраплавання і артылерыі ўключна».

Пераглядаючы працы Мендэлеева, міжвалі здзіўляешся не толькі іх рознастароннасці, але і аграмаднаму ліку іх і ў той-жа час іх грунтоўнасці.

З'яўленне «Асноў Хіміі» склала цэлую эру ў сусветнай навуцы.

«У гэтым творы,—гаворыць Д. І.,—назіранням, вопыту і дадаткам да прамысловасці адведзена сваё месца, аднак галоўным прадметам твора служыць філасофскі пачатак нашай навукі, г. зн. хіміі». «Супастаўляючы тэорыю з практыкай, — чытаем яшчэ ва ўступе да 1 тома,—мінулае навукі з яе будучым, не аддаючыся бессвядома ні аднаму самаму прывабнаму перакананню, я імкнуўся развіць у чытача тую здольнасць самастойнага погляда на навуковыя прадметы, якая з'яўляецца адзінай зарукай і правільнага скарыстання вывадаў навукі і магчымасці спрыяць яе далейшаму развіццю».

Гэта бліскучая кніга вытрымала 11 выданняў на рускай мове, у тым ліку 3 совецкіх. І ўжо ў 90-х гадах перакладзена на англійскую, нямецкую і французскую мовы.

У сваёй класічнай рабоце «Исследование водных растворов по удельному весу» Мендэлееў даказвае, што «працэс растварэння ёсць хімічны феномен».

Капітальная праца па супраціўленню вадкасцяй і паветраплаванні і цяпер яшчэ можа служыць кіраўніцтвам для займаючыхся караблебудаўніцтвам, паветраплаваннем ці балістыкай.

«Ёсць упэўненасць у тым,—пісаў Мендэлееў,—што калі небудзь дасягнуць поўнай перамогі над паветрам і стануць кіраваць палётам. Толькі для гэтага, відавочна, неабходна дакладна ведаць супраціўленне паветра, хаця-б настолькі, каб яго скарыстаць для першых пакуль грубых спроб барацьбы з атмасферай».

Сучасныя дасягненні авіяцыі з яе рэкордамі ў вышыню і шырыню—лепшае сведчанне правільнасці прагнозаў Мендэлеева.

Ён займаўся пытаннем бараметрычнага нівеліравання, вынайшоў адчувальны, дыферэнцыяльны барометр. Старанна займаўся пытаннямі метэаралогіі.

Асабліва цікавіўся доследамі высокіх пластоў паветра, называючы іх «вялікай лабараторыяй». Быў буйным метэаролагам.

Але ён і тут, як і ўсюды, не абмяжоўваўся вузка-практычнымі задачамі, а стараўся ўвайсці ў сутнасць закона цягацення.

Мендэлееў быў выдатным даследчыкам гаспадаркі краіны, выступаючы як пераконаны ідэолаг прамысловага капіталізма і экспансіі.

У кнізе «К познанию России», пад вядзеннем вынікаў перапісі ён прабаваў даць дакладны аналіз народнай гаспадаркі.

Ставіў задачу скласці карту Расіі з падраздзяленнем на раёны, знайсці эканамічныя цэнтры краіны.

Але мыслі выдатнага вучонага, выказаныя ў гэтай кнізе, не былі ды і не маглі быць скарыстаны дарэволюцыйнай Расіяй.

Толькі совецкая ўлада ажыццявіла поўнасцю раёнаванне па эканамічнаму прынцыпу і прадаўжае будаваць соцыялістычную гаспадарку па гэтаму прынцыпу.

Праблема размяшчэння прадукцыйных сіл прадстаўляе сабой адну з важнейшых праблем у другой пяцігодцы. Мендэлееў даволі акрэслена ставіў праблему Поўначы, вырашаемую таксама толькі совецкай уладай.

«У Расіі так многа берагоў Ледавітага акіяна,—гаворыць ён,—што нашу краіну справядліва лічаць ляжачаю на беразе гэтага акіяна. Мае асабістыя пажаданні ў гэтых адносінах,—пісаў ён,—зводзяцца да таго, каб мы гэта пастараліся скарыстаць як мага паўней і хутчэй».

Яго вельмі займала пытанне аб паўночным полюсе. Ён нават доўга рыхтаваўся да паездкі, але апошняя была сарвана адміралам Макаравым.

Толькі совецкая ўлада праблеме Поўначы аддала належную ўвагу, дзякуючы чаму ў справе асваення Арктыкі совецкая навука заняла першае месца ў свеце.

Мендэлееў шмат думаў і пісаў аб асвеце краіны.

«Расіі,—пісаў ён,— найбольш патрэбны добрыя настаўнікі. Той толькі настаўнік і будзе дзейнічаць плададворна на ўсю масу вучняў, які сам моцны ў навуцы, уладае ёю і любіць яе.

Без захаплення навукай нельга чакаць масы дзельных настаўнікаў.

Настаўнікі, як мясцовыя светачы навукі, павінны стаяць на належнай вышыні сучасных ведаў сваёй спецыяльнасці.

Настаўнікі нямінуча павінны ўдумацца ў тонкасці выбранай спецыяльнасці, каб аўладаць ёю і разносіць веды ва ўсе куты Расіі».

***

Мендэлееў так акрэслівае перыядычную сістэму:

«Калі ўсе элементы размясціць у парадку па велічыні іх атамнай вагі, то атрымаецца перыядычнае паўтарэнне ўласцівасцяй. Гэта выражаецца законам перыядычнасці: уласцівасці простых цел, таксама формы ўласцівасці і формы злучэння элементаў знаходзяцца ў перыядычнай залежнасці або, гаворачы алгебраічна, ствараюць перыядычную функцыю аб велічыні атамных вагаў».

Перыядычная сістэма мела сваю гісторыю. Гісторыя атама і элемента ўсходзіць к 30-31 веку да нашай эры.

Спробы-ж перыядычнай сістэмы элементаў пачаліся з канца 90-х гадоў XVIII стагоддзя (Рыхтэр даў першую такую спробу ў 1793 г.).

Сам Мендэлееў так піша аб умовах узнікнення перыядычнай сістэмы:

«Удумваючыся ў эпоху 60-х гадоў, трэба ўказаць на тры рады даных, без якіх нельга было-б з'явіцца перыядычнай законнасці і ў сувязі з якімі яе з'яўленне становіцца зразумелым і натуральным».

Папершае, тады рабіліся несумненнымі велічыні атамных ваг, чаго год за дзесяць перад тым зусім не было.

Падругое, у 60-х гадах, нават у 50-х было зусім відавочна, што паміж атамнымі вагамі падобных элементаў існуюць некаторыя агульныя простыя адносіны.

Трэцяя акалічнасць, выклікаўшая перыядычную законнасць хімічных элементаў, заключалася ў накапленні к канцу 60-х гадоў такіх новых ведаў аб рэдкіх элементах, якія адкрылі іх рознастайныя сувязі па-

ІЛЬНАЗАГАТОЎКІ

У Чавусах патураюць спекуляцыі ільном

ЧАВУСЫ. (Ад нашага спецыяльнага карэспандэнта). У раёне апусцілі рукі. Ужо не думаюць аб тым, як узмацніць ільназагатоўкі, якімі мерапрыемствамі забяспечыць выкананне плана. Не, цяпер раённыя кіраўнікі сядзяць і гадаюць: **«А што нам будзе за зрыў ільназагатовак?..»**

Поўная бездапаможнасць у сельсаветах і на месцах — у сельсаветах, калгасах — і ў раённых арганізацыях. Людзі загадзя лічаць, што **«усё-роўна нічога не выйдзе»** і па сутнасці спынілі ўсю працу. Цяпер, як ніколі раней, ільназагатоўкі ў раёне прадастаўлены самацёку.

Таму і не дзіва, што з пяцідзёнкі ў пяцідзёнку тэмпы загатовак не толькі не павышаюцца, але ўсё больш зніжаюцца. Калі за апошнюю дэкаду студзеня прырост у выкананні плана складаў 3 проц., то за першую дэкаду лютага загатоўлена ўсяго 1,1 проц. Цяпер за дзень па ўсяму раёну паступае ільну не болей 2-3 цэнтнераў ільнавалакна. Гэта ў той час, калі гадавы план ільну выканан толькі на 69,4 проц.

Ці можа быць большае злачынства пры такім становішчы, як сядзець склаўшы рукі і спакойна фіксаваць правал загатовак, клапоцячыся толькі аб тым, як-бы абышлося ўсё «добра».

Гэту бездапаможнасць і бяздзейнасць раённых арганізацый спрытна скарыстоўваюць кулакі і іх агентура ў калгасах, праводзячы сабатаж ільназдачы. Сабатажнікі [illegible] адкрыта [illegible] ільну [illegible]. Так, у калгасах **«Першага мая»** (старшыня калгаса **Юркін** і **«Чырвоны партызан»** (старшыня **Барадач**). Такія факты мелі месца ў калгасе **«Чырвоны барацьбіт»**, Ахонаўскага сельсавета, і інш.

Варта толькі ў базарны дзень выйсці на чавускі рынак, і адразу ўбачыш адкрытую спекуляцыю ільном.

Але гэтага не бачаць раённыя арганізацыі. І кіраўнікі РК КП(б)Б (т.т. **Кулікаў, Фельдман**) і старшыня РВК т. **Буры** трымаюцца той думкі, што ў раёне ільну няма, што ўся ільнапрадукцыя ўжо здана загатоўчым пунктам.

Кантрактацыйныя дагаворы ператварыліся ў пустыя паперы, на якія не зварачаюць увагі не толькі кантрактанты, але і сама кантора **Заготлён**. Гэтыя дагавары аказаліся па сутнасці аднабаковымі дагаварамі, абавязковымі толькі для Заготільна, але не для калгасаў і аднаасобнікаў.

Заготлён проста дараваў сабатажнікам выдачай па авансах збожжа ў лік ільназдачы пры заключэнні кантрактаў. Многія калгасы, атрымаўшы збожжа, не лічаць сваім абавязкам выконваць свае абавязацельствы па здачы ільну. Калгас **«Чырвоны Сялянін»**, Прудкоўскага сельсавета, атрымаў ад Заготільна 12 цэнтнераў збожжа, а план ільназдачы выканаў толькі на 45 проц. Калгас **«Камінтэрн»**, Прылескага сельсавета, атрымаў 44,3 цэнтнера збожжа, а план ільназдачы выканаў толькі на 21,4 проц. Калгас **«Чырвоны будаўнік»**, Суходольскага сельсавета, атрымаў 10 цэнт. збожжа, а здаў ільну толькі палову.

Такіх фактаў вельмі шмат. Райаддзяленне Заготільна не прыцягвае да судовай адказнасці злосных сабатажнікаў, а ўслужліва падпісвае ім поўную адтэрміноўку ільна. Загадчык райкантора Заготільна **Засокін** больш месяца назад быў зняты з работы за правал ільназагатовак. Але чамусьці ён і датуль спакойна сядзіць на той самай пасадзе і працягвае правал ільназагатовак.

Удзельная вага аднаасобнага сектара ў агульным плане ільназагатовак складае 55 проц. Але не зважаючы на гэта, [illegible] аднаасобнікаў у загатоўчай рабоце прывяло да правалу ільназдачы аднаасобным сектарам. Калі калгасны сектар выканаў гадавы план на 84,3 проц., дык па аднаасобным сектары ўсяго 55,6 проц. Па раду сельсаветаў працэнт здачы ільну аднаасобнікамі зусім мізэрны. Так, па аднаасобнаму сектару Прылескага сельсавета план выканан усяго на 11 проц. **Доўгамохскага** сельсавета на 18 проц., **Асінаўскага** — на 25 проц.

Яшчэ горш паступае лён з кулацкіх гаспадарак. На 10 лютага з кулацкіх гаспадарак спагнана толькі 11,4 проц. Па раду сельсаветаў кулакі і не пачыналі ільназдачы. Па **Сухарэўскаму** сельсавету кулакі замест 17,5 цэнт. здалі... 0,7 цэнт., па **Хацкаўскаму** замест 18,9 цэнт. — 0,1 цэнт., па **Кароўчанскаму** замест 10 цэнт. — 2,3 цэнт. Кулакі сабатуюць ільназдачу, карыстаючыся прытупленнем класавай пільнасці з боку мясцовых арганізацый, недаацэнкай [illegible] гэтым справа скончылася нязначнымі штрафамі.

Старшыня Доўгамохскага сельсавета, напрыклад, «пакараў» кулака-сабатажніка тым, што апісаў у яго... два лампавых абажуры, ацаніўшы іх у 1 р. 50 к. Смешна, але гэта факт. А такіх фактаў у раёне нямала. І зусім зразумела, што такім «пакараннем» кулак задаволен і працягвае будзе сабатаваць ільназдачу.

Аслабленне тэмпаў ільназагатовак сведчыць аб тым, што новае партыйнае кіраўніцтва раёна не ўлічыла ўрокаў мінулага і не прыняла належных мер для разгрому кулацкага сабатажа і ліквідацыі ганебнага прарыву.

С. ГАЛКІН.

АБ АБАВЯЗКОВАЙ ПАСТАЎЦЫ ВОЎНЫ ДЗЯРЖАВЕ Ў 1934 ГОДЗЕ

Пастанова Совета Народных Камісараў БССР

У адпаведнасці з пастановай СНК СССР ад 15 студзеня 1934 года «Аб абавязковай пастаўцы воўны дзяржаве ў 1934 г.» (З. З. СССР 1934 г. № 4 арт. 34), Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Устанавіць на 1934 год для аднаасобных сялянскіх гаспадарак наступныя параённыя нормы абавязковай, маючай сілу падатка, пастаўкі (здачы) воўны дзяржаве па устаноўленых дзяржаўных цэнах:

(У грамах са штукі жывёлы).

РАЁНЫ	Па авечай воўне: Веснавая	Ясенняя	Паярка	Па казячай воўне і пуху
I група:	280	110	100	150
1. Аршанскі				
2. Бабруйскі				
3. Барысаўскі				
4. Бешанковіцкі				
5. Бялыніцкі				
6. Гарадоцкі				
7. Горацкі				
8. Касцюковіцкі				
9. Лёзненскі				
10. Магілеўскі				
11. Мсціслаўскі				
12. Полацкі				
13. Прапойскі				
14. Петрыкоўскі				
15. Рагачоўскі				
16. Расонскі				
17. Рэчыцкі				
18. Сенненскі				
19. Сіроцінскі				
20. Слуцкі				
21. Старадарожскі				
22. Суражскі				
23. Талачынскі				
24. Ушацкі				
25. Чэрвеньскі				
26. Чавускі				
27. Шклоўскі				
28. Віцебскі				
29. Мазырскі				
30. Лепельскі				
II група:	220	90	100	150
1. Менскі				
2. Асіпавіцкі				
3. Буда-Кашалеўскі				
4. Брагінскі				
5. Бягомльскі				
6. Глускі				
7. Гомельскі				
8. Дубровенскі				
9. Ельскі				
10. Жлобінскі				
11. Жыткавіцкі				
12. Заслаўскі				
13. Клічаўскі				
14. Крупскі				
15. Крычаўскі				
16. Лельчыцкі				
17. Тэрэхоўскі				
18. Лоеўскі				
19. Любаньскі				
20. Нараўлянскі				
21. Пухавіцкі				
22. Смалявіцкі				
23. Старобінскі				
24. Уваравіцкі				
25. Хойніцкі				
26. Чачэрскі				
27. Чашніцкі				
28. Чэрыкаўскі				
29. Веткаўскі				
30. Дрысенскі				
31. Клімавіцкі				
32. Капыльскі				
33. Чырвонапольскі				
34. Асвейскі				
35. Камарынскі				
36. Кармянскі				
37. Лагойскі				
38. Плешчаніцкі				
39. Тураўскі				
40. Уздзенскі				
41. Чырвонаслабодскі				
42. Бярэзінскі				
43. Парыцкі				
44. Быхаўскі				
45. Дзяржынскі				

2. Устанавіць на 1934 год для калгасных двароў тых калгасаў, якія маюць аўцаводныя таварныя фермы, нормы абавязковай пастаўкі (здачы) воўны дзяржаве на 20 проц. і для ўсіх астатніх калгасных двароў на 10 проц. ніжэй норм, устаноўленых для аднаасобных сялянскіх гаспадарак (арт. 1 гэтай пастановы).

3. Устанавіць для аўцаводчых таварных ферм і для аграмаджанага стада калгасаў наступныя нормы абавязковай, маючай сілу падатка, пастаўкі воўны дзяржаве па сезонах стрыжкі (у грамах са штукі):

	Па авечай воўне: Веснавая	Ясенняя	Паярка
I група	430	210	200
II група	370	190	200

4. Безумоўна забараняецца мясцовым органам улады змяняць устаноўленыя параённыя нормы здачы воўны дзяржаве для калгасных ферм, аграмаджанага стада калгасаў, калгасных двароў і аднаасобных гаспадарак.

5. Размер здачы веснавой і асенняй авечай воўны, а таксама казячай воўны як па калгасных таварных фермах і аграмаджанаму стаду калгасаў, так і па калгасных дварах і аднаасобных сялянскіх гаспадарках, вызначаецца па наяўнасці ў гэтых гаспадарках жывёлы (авечак і коз) усіх узрасных груп на 1 студзеня 1934 г.; размер-жа здачы паярка па наяўнасці маладняка веснавога прыплоду на 1 чэрвеня 1934 года.

6. Устанавіць наступныя крайнія тэрміны выканання абавязацельстваў па здачы воўны дзяржаве калгасамі, калгаснымі дварамі і аднаасобнымі гаспадаркамі: па авечай веснавой воўне і па казячай воўне і пуху — 1 жніўня 1934 г., а па авечай асенняй воўне і па паярку — 1 лістапада 1934 г.

7. Дазволіць усім калгасам, калгасным дварам і аднаасобным гаспадаркам у лік выканання абавязацельстваў здаваць замест асенняй воўны веснавую.

8. Абавязаць старшынь сельскіх советаў і РВК пад асабістую адказнасць старшынь раённых выканаўчых камітэтаў уручыць кожнаму калгасу, маючаму аграмаджанае стада авечак, як афармленае, у ферму, так і неафармленае, кожнаму калгаснаму двару і кожнай аднаасобнай гаспадарцы, маючай авечак і коз, абавязацельствы па здачы воўны (асенняй і веснавой) не пазней 10 сакавіка 1934 г. і паярка — не пазней 15 чэрвеня 1934 года.

9. Абавязаць сельскія советы пад адказнасць раённых выканаўчых камітэтаў, весці строгі учот як уручэння абавязацельстваў, так і іх выканання ўсімі калгаснымі дварамі і аднаасобнымі гаспадаркамі.

10. На калгасы, калгасныя двары і аднаасобныя гаспадаркі, якія не выконваюць ва ўстаноўленыя законам тэрміны сваіх абавязацельстваў па здачы воўны дзяржаве, накладаецца грашовы штраф у размеры рыначнага кошту недавыкананай часткі абавязацельства са спагнаннем падлягаючай здачы воўны ў бясспрэчным парадку.

11. За ўтойванне сапраўднага пагалоўя жывёлы ўстанавіць паводле арт. 92 Крымінальнага кодэкса БССР адказнасць старшынь праўленняў калгасаў, загадчыкаў жывёлагадоўчых таварных ферм калгасаў, калгаснікаў і аднаасобнікаў.

12. Безумоўна забараніць мясцовым органам улады, а таксама загатоўчым арганізацыям ускладаць на калгасы, калгасныя двары і аднаасобныя гаспадаркі абавязацельствы па здачы воўны дзяржаве ў размерах, якія перавышаюць нормы здачы, апублікаваныя ў адпаведнасці з гэтай пастановай, забяспечыўшы здатчыкам, якія выканалі свае абавязацельствы па пастаўцы воўны дзяржаве, поўную магчымасць свабодна распараджацца лішкамі сваёй прадукцыі па свайму погляду.

Папярэдзіць усе мясцовыя арганізацыі, што асобы, вінаватыя ў дачы сустрэчных планаў, будуць прыцягвацца да крымінальнай адказнасці.

13. З дня апублікавання гэтай пастановы скасаваць пастанову СНК БССР ад 3 студзеня 1931 г., Народнага камісарыята гандлю БССР ад 28 студзеня 1931 г. і іншых советскіх органаў (рэспубліканскіх і мясцовых) аб спагнанні натуральнага збору воўны пры дачы яе калгасамі, калгаснікамі і аднаасобнікамі ў перапрацоўку на ваўначоскі і ваўнабіткі.

14. Прыёмку (загатоўку) воўны, якая здаецца ў парадку гэтай пастановы, ускласці на Народны Камісарыят Лёгкай прамысловасці БССР (Саюззаготшэрсць) і, у парадку дагавору з Народным Камісарыятам Лёгкай прамысловасці БССР на Белкаапсаюз.

Нам. старшыні Совета Народных Камісараў БССР
А. БАЛЦІН.

Нам. кіраўніка спраў Совета Народных Камісараў БССР
А. МАЦКО.

АБ ПЛАНЕ ПАСТАЎКІ ВОЎНЫ ДЗЯРЖАВЕ ЗА 1934 ГОД І АБ МЕРАПРЫЕМСТВАХ, ЗАБЯСПЕЧВАЮЧЫХ ВЫКАНАННЕ ПЛАНА

Пастанова Совета Народных Камісараў БССР

У адпаведнасці з пастановай СНК СССР ад 15 студзеня 1934 г. № 113 «Аб плане загатоўкі шэрсці дзяржаве на 1934 год і аб мерапрыемствах, забяспечваючых выкананне плана», Совет Народных Камісараў БССР ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Зацвердзіць план загатовак натуральнай воўны на 1934 год па калгасных аўцаводчых таварных фермах (АТФ), аграмаджанаму авечаму стаду калгасаў, па калгасных дварах і аднаасобных гаспадарках, выходзячы з пагалоўя авечак на 1 ліпеня 1933 г., прадстаўленага РВК і абарота стада на 1 студзеня 1934 года, а таксама плануемага пагалоўя ягнят на 1 чэрвеня 1934 г. у колькасці 3.992 цэнтнеры, у тым ліку:

а) па аўцаводчых таварных фермах 318 цэнтн.,

б) па калгаснаму аграмаджанаму стаду, не афармленаму ў АТФ 284 цэнтн.,

в) па гаспадарках калгаснікаў і аднаасобнікаў 3.390 цэнтн.

2. Размеркаваць устаноўлены арт. 1 гэтай пастановы план загатовак натуральнай воўны паміж асноўнымі загатоўшчыкамі — Народным Камісарыятам Лёгкай прамысловасці (Саюззаготшэрсць) і Белкаапсаюзам (Белкаапсыравіна) у наступных колькасцях:

	АТФ	Калгасы	Інш. гасп.	Разам
Народны Камісарыят Лёгкай прамысловасці (Саюззаготшэрсць)	63,7	105,0	976,5	1.145,2
Белкаапсаюз (Белкаапсыравіна)	254,3	179,0	2.413,5	2.846,8
УСЯГО:	318,0	284,0	3.390,0	3.992,0

План, дадзены ўпаўнаважаным Камітэта загатовак у раённым разрэзе, зацвердзіць.

Даручыць упаўнаважанаму Камітэта па загатоўках спусціць план раёнам на працягу двух дзён.

3. Абавязаць Народны Камісарыят Лёгкай прамысловасці БССР (Саюззаготшэрсць) неадкладна арганізаваць у 12 раёнах — Аршанскім, Гарадоцкім, Горацкім, Касцюковіцкім, Петрыкоўскім, Рэчыцкім, Слуцкім, Суражскім, Чавускім, Быхаўскім, Шклоўскім і Клімавіцкім — загатоўчую сетку ў колькасці 12 раённых кантор і агенцтваў, каб ахапіць і забяспечыць сваёй сеткай збор воўны ў гэтых раёнах.

4. Пашырыць на работнікаў раённых загатоўчых кантор і складаў воўназагатоўчага апарата ўстаноўленыя нормы снабжэння прадуктамі работнікаў хлебазагатоўчага апарата.

5. Устанавіць наступны парадак загатовак натуральнай воўны ў калгасна-сялянскім сектары:

а) у кожным адміністратыўным раёне загатоўка воўны па калгасна-сялянскаму сектару праводзіцца толькі адным з асноўных загатоўшчыкаў.

б) Народны Камісарыят Лёгкай прамысловасці (Саюззаготшэрсць) у адведзеных яму адміністратыўных раёнах прыцягвае нізавыя звенні спажывецкай кааперацыі (сельпо і райзвяно) да загатовак воўны на кантрагенцкіх умовах у калгасах з нязначнай колькасцю аграмаджанай жывёлы (авечак), калгасных дварах і аднаасобных гаспадарках.

Ва ўказаных раёнах нізавыя звенні спажывецкай кааперацыі абавязаны непасрэдна заключыць з Народным Камісарыятам Лёгкай прамысловасці (Саюззаготшэрсць) дагаворы на загатоўку воўны, а Народны Камісарыят Лёгкай прамысловасці (Саюззаготшэрсць) весці ўчот загатоўленай праз спажывецкую кааперацыю воўны.

в) Народны Камісарыят Лёгкай прамысловасці (Саюззаготшэрсць) і Белкаапсаюз заключаюць лакальны дагавор на падставе генеральнай згоды, заключанай іх цэнтрамі.

6. Прапанаваць Народнаму Камісарыяту Лёгкай прамысловасці (Саюззаготшэрсць) і Белкаапсаюзу забяспечыць канкрэтнае апаратыўнае кіраўніцтва сваёй сістэмай, каб поўнасцю ахапіць і забяспечыць збор воўны па калгасах, калгасных дварах і аднаасобных гаспадарках.

7. Абавязаць усе соўгасы Народнага Камісарыята земляробства і ўпоўн. Народнага Камісарыята соўгасаў, а таксама ўсе без выключэння дапаможныя гаспадаркі дзяржаўных і кааперацыйных арганізацый (гаспадаркі ОРС'аў, РС міліцыі, войск АДПУ, РККА, папраўча-працоўных устаноў, НК аховы здароўя, НКСнабжэння і т. п.) здаць дзяржаве ўвесь валавы настрыг воўны, атрыманы ад авечак і коз, якія ёсць ва ўказаных гаспадарках.

Кантроль за здачай указанымі гаспадаркамі ўсяго настрыгу воўны ўскладаецца на Народны Камісарыят Лёгкай прамысловасці (Саюззаготшэрсць).

8. Адзначаючы, што мясцовыя советскія арганізацыі зварачаюць недастатковую ўвагу на загатоўку воўны, ускласці персанальную адказнасць на старшынь сельскіх советаў за своечасовае ўручэнне абавязацельстваў па здачы воўны дзяржаве і за выкананне гэтых абавязацельстваў ва ўстаноўленыя тэрміны па аднаасобных сялянскіх гаспадарках і калгасных дварах, а на старшынь РВК — за своечасовае ўручэнне абавязацельстваў па ўсіх сектарах, а таксама за выкананне ва ўстаноўленыя тэрміны раённага плана паставак воўны.

Старшыня Совета Народных Камісараў БССР **М. ГАЛАДЗЕД.**

Нам. кіраўніка спраў Совета Народных Камісараў БССР
А. МАЦКО.

ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ ЯРАВЫ КЛІН ВЫСОКАЯКАСНЫМ ПРАВЕРАНЫМ НА УСХОЖАСЦЬ НАСЕННЕМ

З трох планаў—калгасы без плана

БАБРУЙСК. (Наш кар.).

У раёне пануе поўная зацішша. Ні ў горадзе, ні на перыферыі падрыхтоўка да сяўбы зусім не адчуваецца. У калгасах і сельсаветах зараз няма ні аднаго ўпаўнаважанага райкома, які-б канкрэтна займаўся падрыхтоўкай да вясны. Нават тыя, што былі накіраваны ў вёску, мала-па-малу пад рознымі прадлогамі, вяртаюцца ў горад.

На справе-ж раён далёка яшчэ не гатоў да сяўбы. Да сёнешняга дня ні адзін калгас не мае цвёрдага плана пасеваў яравых культур. Загадчык райза т. **Патапенка** кажа, што па іх думцы соцыялістычны сектар раёна павінен будзе засеяць 60 тысяч га. Заг. аргаддзела райкома КП(б)Б т. **Шупікаў**, будучы ў Менску, даведаўся, што Наркамзем мяркуе даць раёну для сацсектара план у 54 тысячы га яравых.

Калгасы, не дачакаўшыся плана, высунулі свой «самацёчны», — а іменна план мінулага года.

Райзямаддзел і ўсе раённыя кіруючыя арганізацыі лічаць, што засыпка насенных і страхавых фондаў закончана. Але астаецца незразумелым, па якому з трох планаў праводзілася засыпка? Ці не ясна, што з 'давядзеннем канчатковага, цвёрдага плана пасеваў прыдзецца нанава перазасыпаць усе «засыпаныя» фонды.

Але нават калі і згадзіцца, што ўвогуле па раёну насенне засыпана, то і тады [illegible] лічбай хаваецца [illegible] калгасаў. Напрыклад, у калгасе **імя Калініна** [illegible] у калгасе **«Шлях соцыялізму»** [illegible].

Самым горшым з'яўляецца адсутнасць праверкі і кантролю над засыпанымі насеннымі і страхавымі фондамі. У выніку гэтага аслаблення пільнасці на гэтым участку ў калгасе «1-е мая», Варатынскага сельсавета, памерзла 10 тон насеннай бульбы, у калгасе **«Комуніст»** у 15 буртах прымерзла насенная бульба, у калгасе **«Чырвоная Буда»** памерзла 400 пуд. бульбы.

У калгасе «Асоавіяхім», Бортнікаўскага сельсовета, свіран не прыстасаван да захавання насення і яго засыпае снегам.

Па плану трэба ачысціць каля 16 тыс. цэнтнераў насення. Лічыцца, што ўжо ачышчана 10 тыс. цэнтнераў. Значыць, 6 тыс. цэнтнераў яшчэ не ачышчана, і гэта насенне, што райза лічыць засыпаным — не ачышчанае насенне. Ачыстка ўсюды праводзіцца не на трыеры, а на простых машынах, як арфа, «Трыумф», што з'яўляецца парушэннем агратэхнікі, чаго нельга дапусціць у гэтым годзе, калі ёсць поўная магчымасць ачысціць насенне на трыерах.

Прывядзем яшчэ адзін факт, які лішні раз пацвярджае, як бестурботна, безадказна ў Бабруйску адносяцца да насенных фондаў. Гэтымі днямі ў раён прыбыло 480 цэнтн. гатунковай пшаніцы. І што-ж? Замест таго, каб неадкладна арганізаваць абмен яе, райнасенкантора чакае далейшага завозу гатунковага насення і нічога не робіць, каб арганізаваць міжкалгасны гатункаабмен.

Асаблівай увагі заслугоўвае «сістэма» кіраўніцтва рамонтам інвентара. Райзямаддзел улічвае толькі рамонт плугоў і сявярак, а што [illegible]

П. Чыкун.

Дасканала праверыць якасць насення

Праведзеная дзяржаўнай насеннай інспекцыяй праверка захоўвання насенных і страхавых фондаў паказвае, што рад кіраўнікоў соўгасаў і калгасаў, некаторыя райземаддзелы і МТС недаацэньваюць значэння гэтых прасцейшых мерапрыемстваў.

Калгас ІМЯ МОЛАТАВА, Смалявіцкага раёна, хавае 177 цэнтн. аўса і ячменю ў 2 свіранах. Але ў гэтых свіранах крышы дзіравыя. Свіраны вартай не забяспечаны. У калгасе «ДРУГАЯ ПЯЦІГОДКА», Талачынскага раёна, з-за нядбайных адносін кладаўшчыка і старшыні калгаса пачалі псавацца 35 цэнтн. насення ячменю і пшаніцы. У калгасе ІМЯ ДЗЕРЖЫНСКАГА, Лагойскага раёна, 75 цэнтн. яравой пшаніцы заплеснявела і да сяўбы непрыгодна. Калгасы «ПРАБУДЖЭННЕ», «ПЕРШАЕ МАЯ», «ХВАЛЯ РЭВОЛЮЦЫІ» — БАРЫСАЎСКАГА РАЁНА, калгасы «ЧЫРВОНЫ АРАТЫ», «НОВЫ ШЛЯХ» — Крупскага раёна, наогул нічога не зрабілі для адсартавання насення.

У соўгасе ЦІМКАВІЧЫ, Капыльскага раёна, у свіране, дзе захоўваецца гатунковае насенне, дзіравы дах. У соўгасе «ДОКТАРАВІЧЫ» насенне ячменя «вяцкага 1163», якое насыпана на столі, прасыпаецца на авёс «маскоўскі А-315», які ляжыць у засеках на ніжнім паверсе. Пры буртаванні высадак турнепса на траншэі пакладзен зусім малы пласт саломы, а таму верхні рад турнепса падмёрз.

Гэтыя факты гавораць аб тым, што не ўсе райземаддзелы і МТС мабілізаваліся на правільнае захоўванне насенных фондаў, што рад соўгасаў і калгасаў не зразумелі ўсёй важнасці гэтай задачы.

Не лепш справа з праверкай насення на ўсхожасць. Насентрэст з патрэбных яму трох лабараторый для праверкі ўсходжасці яшчэ не арганізаваў ні аднэй. Саюзнасенна вод з трох арганізаваў толькі адну. Бульбяны трактарацэнтр з 22-х арганізаваў толькі 14, Ільнатрактарацэнтр з 29 арганізаваў толькі 21. У радзе лабараторый работа па аналізу насення даручана непадрыхтаваным і не адпаведваючым гэтай справе асобам. У ПУТЧЫНСКАЙ МТС гэтую справу даручылі малапісьменнаму 70-гадоваму дзеду, а ў радзе раёнаў, як напрыклад, АСІПАВІЦКІ, ПАРЫЦКІ, ЧЭРВЕНЬСКІ, КАМАРЫНСКІ земаддзелы і МТС нават і не патурбаваліся падрыхтаваць патрэбных для іх лабарантаў.

Мала ўвагі гэтай справе аддаюць старшыя аграномы МТС і райземаддзелаў. Няма штодзённага кіраўніцтва і кантролю работай лабараторый. Праверка ўсходжасці пры Смалявіцкай МТС праходзіла з грубым парушэннем правіл, а ў выніку насенне плеснявела, гніло і аналіз даваў няправільныя рэзультаты. Некаторыя кантрольна-насенныя лабараторыі — Старобінская, Дзяржынская, Смалявіцкая не забяспечаны патрэбным абсталяваннем, у выніку чаго іх работа зрываецца.

Наркамзем неадкладна павінен правесці пагалоўную праверку работы ўсіх насенна-кантрольных лабараторый і пунктаў. Трэба дабіцца таго, каб ва ўсіх калгасах поўнасцю было праверана насенне на ўсхожасць, каб веснавая сяўба была забяспечана высокаякасным насеннем.

ОКАЛАЎ, АБРАМОВІЧ, БЕЛЮС.

Падрыхтоўка да сяўбы яшчэ не пачата

Мазыршчына адносіцца да тых раёнаў, якія першымі ў БССР пачынаюць сяўбу. Не гледзячы на гэта, соўгас **«Ліпава»**, Мазырскага раёна, і на сёнешні дзень яшчэ не пачаў падрыхтоўку да палявых работ.

Соўгас дагэтуль не прыступіў да абмену насення на гатунковае. [illegible]

[illegible] ла засыпана вільготнай, пагніло.

План сяўбы на 1934 год складзен габінетным парадкам і не забяспечвае стварэння кармовай базы. У плане зусім не прадугледжана сяўба траў. Калі рабочыя выступілі з сваімі крытычнымі заўвагамі і ўнеслі папраўкі ў план, тэхнічны дырэктар Фралоў заявіў: [illegible]

Н.

[illegible] між сабой і другімі элементамі.

Такім чынам, перыядычная закономасць прама выцекла з запаса абагульненняў і правераных ведаў, існаваўшых к канцу 60-х гадоў, яна ёсць іх звод у адно больш ці менш сістэматычнае цэльнае выражэнне».

Перыядычная сістэма не была простаю класіфікацыяй элементаў. Яна з'яўлялася новым навуковым абагульненнем, адыграўшым і працягваючым адыгрываць важную ролю ў прагрэсе хіміі.

Ужо ў 1869 годзе Мендзлееў так акрэсліў значэнне сістэмы: «Трэба чакаць адкрыцця яшчэ многіх невядомых простых цел...

Велічыня атамнай вагі элементаў часамі можа быць выпраўлена...

Некаторыя аналогіі элементаў адкрываюцца па велічыні вагі іх атама...» і т. д.

Пазней ён зрабіў яшчэ некалькі вывадаў і прымяненняў.

Гаворачы аб магчымасці на аснове перыядычнай сістэмы прадсказваць невядомыя элементы, Мендзлееў адначасова робіць такое прадсказанне.

У 1871 годзе ён дае падрабязныя характарыстыкі трох яшчэ неадкрытых элементаў, якія назваў—экаалюмініем, эка-борам і эка-сіліцыем.

К поўнаму трыумфу навуковых метадаў і перыядычнай сістэмы, адкрыццё прадсказаных элементаў не заставіла сябе чакаць.

У 1875 годзе адкрыт быў Лекок [illegible]

У Англіі яму былі прысуджаны медалі Дэві, Фарадэя, Каплея, ганаровае званне фарадэеўскага чытача.

Акадэміі, вучоныя таварыствы, універсітэты Еўропы і Амерыкі выбралі яго сваім членам.

Толькі неадменны сакратар Расійскай Акадэміі Навук заяўляў з поваду кандыдатуры Мендзлеева ў акадэміку—«Мы не хочам універсітэцкіх. Калі яны і лепш за нас, то нам усё-такі іх не трэба». «Свая сваіх не пазнаша».

З'яўляючыся ў сваёй дзейнасці і творчасці сынам свайго класа і часу Мендзлееў меў і неабходныя даныя для выканання выпаўшых на яго долю вялікіх задач.

Захаваліся даныя аб мозгу Мендзлеева. Сярэдняя вага чалавечага мозга 1300-1350 грам.

Мозг Мендзлеева важыў 1575 грам і, што важна для некаторай ацэнкі яго інтэлектуальных якасцяў, **адзначаўся празмерным развіццём звілін.**

Левае поўшар'е мозга Мендзлеева было настолькі развіта, што па сведчанню Бехцерава, мозг Мендзлеева лёгка можна было адшукаць сярод дзесяткаў тысяч мазгоў другіх людзей.

Перыядычны закон, як і ўсякі другі вялікі закон, ёсць абагульненне, аснаванае на ўсёй злучнасці даных навукі поўнага перыяду часу, але навука развіваецца, удасканальваецца.

Удасканальваюцца, развіваюцца, прымаюць новыя формы, запаўняюцца [illegible]

[illegible] насцю, чым раней, аб абсалютнай незмяняемасці элементаў.

Тут ён ужо не адмаўляе, але і не падтрымлівае факта ператварэння элементаў. Адпак, за 27 год, прайшоўшых са дня смерці Мендзлеева, многае ў навуцы змянілася.

Навука накапіла мноства новых данных.

Вырасла новая вялікая шырокая, калі можна так сказаць, навука радыялогія і інш.

Новыя даныя дазволілі апрануць «фантазіі», выкліканыя самой-жа перыядычнай сістэмай, у строга-навуковыя гіпотэзы. Але яны-ж, ускрыўшы памылкі і недахопы перыядычнай сістэмы Мендзлеева, пацвердзілі яе незамянімую каштоўнасць.. Не зменшыла значэння перыядычнай сістэмы і прызнанне атамаў складанымі сістэмамі, наадварот, яно паслужыла новым доказам, што «Мендзлееву ўдалося адкрыць закон, які, глыбока пранікаючы ў прыроду хімічных з'явішч, з'яўляецца магутнай зброяй для даследвання апошніх».

Мендзлееў, як прадстаўнік буржуазнага класа і яго навукі, насіў у сябе ўсе супярэчнасці гэтага класа — палавінчатасць, непаслядоўнасць у светасузіранні.

Але ўсё тое каштоўнае, што ўнёс ён у навуку, што стварыла яму незвядаемую славу геніяльнага вучонага, зрабілася здабыткам пралетарыяту [illegible]

ЗА РУБЯЖОМ

„НЯХАЙ ЖЫВЕ КОМУНА!“

ДВУХСОТТЫСЯЧНАЯ ПРОЛЕТАРСКАЯ ДЭМАНСТРАЦЫЯ Ў ПАРЫЖЫ

ПАРЫЖ, 18 лютага (БЕЛТА). Як паведамляе «Юманітэ», у нядзелю ў Парыжы 6 рабочых, забітых у час сутычак з паліцыяй, пахаваны на могілках Пер-Лашэз. У пахаванні прымала ўдзел 200 тыс. чалавек.

Пахаванне вылілася ў грандыёзную пролетарскую дэманстрацыю, [illegible] на сваёй магутнасці [illegible] дэманстрацыі.

Задоўга да пахавання тысячы рабочых з'явіліся на зборны пункт недалёка ад Ліёнскага вакзала. [illegible] «Інтэрнацыянал». Для ўдзелу ў пахаванні з'явіліся сотні [illegible], дэлегаты баставых прадпрыемстваў, такс. металісты і т. д. Прыбыццё членаў [illegible] сацыялістычных арганізацый было сустрэта пад лозунгамі: «Няхай жыве адзіны фронт!»

Працэсія рушылася пад барабанны бой, [illegible] і спевы пахавальнага марша. Раздаваліся крыкі: «Няхай жыве чырвоны фронт», «Далоў Кьяппа», «Далоў забойцаў».

З энтузіязмам былі падхоплены лозунгі: «Няхай жыве Марці», «Няхай жыве камуністычная партыя», «Няхай жывуць саветы ва ўсім свеце».

Працэсія праходзіла па працягу больш [illegible] праз [illegible] квартал. На ўсім працягу шляху МОПР'а былі расклеены плакаты з лозунгамі. Удзельнікі працэсіі перасеклі плошчу Вальтэра і вуліцу Ракетт — пролетарскі квартал, — вітаемыя з вокнаў тысячамі працоўных. На вуліцы Сен-Мор, дзе 9-га лютага былі пабудаваны барыкады, удзельнікі працэсіі паладзілі дэманстрацыю.

Калі працэсія прыбыла на могілкі, перапоўненыя ўжо працоўнымі, пачуліся магутныя крыкі: «Няхай жыве комуна», «Мёртвыя будуць адпомшчаны».

Натоўп вітаў прадстаўнікоў ЦК кампартыі Францыі, якіх суправаджалі дэлегаты іспанскай, англійскай, бельгійскай і швейцарскай кампартый, ветэрана Парыжскай комуны, пешых сцяг, а таксама рабочых, раненых у часе падзей.

Выступаўшы з прамовай ад імя ЦК кампартыі Марсэль Кашэн быў сустрэты пяннем «Інтэрнацыянала». Кашэн заявіў, што «6 гэрояў, забітых паліцыяй, палеглі ад [illegible] паліцыі. [illegible] Гора пролетарыяту, які [illegible] фашызма і вайны. Гора тым, хто [illegible] фронт. Гора тым, хто не [illegible] сацыял-дэмакратычных [illegible]».

Далей Кашэн заявіў аб перамозе аўстрыйскіх рабочых.

— Буржуазія, — заявіў Кашэн, — [illegible] аўстрыйскія рабочыя. Ні перамога адна [illegible] вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі 1917 г.

З прамовамі выступілі таксама сакратар камсамола Раймонд Гюйе, [illegible] ўнітарнай канфедэрацыі працы Жыттон і многія іншыя.

МІЖНАРОДНЫ ПРОЛЕТАРЫЯТ ПАДЫМАЕЦЦА НА АБАРОНУ АЎСТРЫЙСКІХ РАБОЧЫХ

ПАРЫЖ, 17 лютага (БЕЛТА). Як паведамляюць з Іспаніі кампартыя арганізавала ў Мадрыдзе МАСАВУЮ АНТЫФАШЫСЦКУЮ ДЭМАНСТРАЦЫЮ. Адбыліся сутычкі паміж дэманстрантамі і паліцыяй. Антыфашысцкая дэманстрацыя адбылася таксама ў Малазе. Іспанская кампартыя звярнулася да сацыялістычнай партыі з прапановай аб'явіць УСЕАГУЛЬНУЮ 24-ГАДЗІННУЮ СТАЧКУ ў знак салідарнасці з аўстрыйскімі і французскімі рабочымі і супроць наступлення капітала і фашызма ў Іспаніі.

У выпадку адмаўлення сацыялістычнай партыі, кампартыя наме рана сама заклікаць рабочых да стачкі.

НЬЮ-ЁРК, 18 лютага (БЕЛТА). У Портлендзе (штат Орэгон) і радзе іншых гарадоў адбыліся дэманстрацыі пратэсту супроць фашысцкага тэрора ў Аўстрыі і Германіі. Дэлегацыя «Міжнароднай арганізацыі дапамогі рэвалюцыянерам» уручыла ў Аўстрыйскае пасольства пратэст. У [illegible] — [illegible] консульства ў Нью-Ёрку і патрабавала вызвалення арыштаваных аўстрыйскіх рабочых.

БАРАЦЬБА ІШЛА ЗА КОЖНЫ МЕТР ПЛОШЧЫ

ВЕНА, 17 лютага (БЕЛТА). Венскія буржуазныя газеты публікуюць раскавы сведкаў аб баях у венскіх рабочых раёнах.

«Тое, што мы бачылі ў рабочых раёнах — піша карэспандэнт «Нейес вінэр тагеблат» — нагадвае нам малюнкі сусветнай вайны. У некаторых раёнах барацьба ішла за кожны метр плошчы.

«У Зімерынгу (11 раён), як паведамляе «Нейе фрэй прэсе», ёсць цэлыя вуліцы, у якіх няма ніводнага дома без слядоў баёў. У раёне бочных пасёлкаў, надзвычайна страшна, жанчыны і дзеці аставаліся ў сваіх кватэрах.

БЕРЛІН, 18 лютага (БЕЛТА). Як паведамляе «Берлінер тагеблат», пры ўзброенай барацьбе рабочых у Брукку-на-Муры Вальдзіну ўдалося прабіцца ў Югаславію разам з атрадам у 70 шуцбундаўцаў.

УРАДЫ АНГЛІІ, ФРАНЦЫІ І ІТАЛІІ АБ АЎСТРЫЙСКІМ ПЫТАННІ

ЛОНДАН, 17 лютага (БЕЛТА). Міністэрства замежных спраў выпусціла паведамленне, у якім гаворыцца, што сёння французскі, італьянскі і англійскі ўрады прыйшлі да згоды аб апублікаванні наступнага камюніке:

«Аўстрыйскі ўрад запытаў вышэйпамянёныя ўрады аднос на іх поглядаў у адносінах да [illegible] Аўстрыйскі ўрад падрыхтаваў [illegible] устанавіць умяшанне Германіі ва ўнутраныя справы Аўстрыі і перадаў урадам дакументацыю для азнаямлення. Гутаркі, якія мелі месца паміж трыма ўрадамі, прывялі да агульнага погляду ў адносінах неабходнасці захавання незалежнасці і цэласнасці Аўстрыі ў адпаведнасці з дагаворамі».

ГЕРМАНІЯ РЫХТУЕЦЦА ПРЫЗНАЦЬ МАНЧЖОУ-ГО

ПАРЫЖ, 17 лютага (БЕЛТА). Бюлетэнь «Ажанс экономік эйнансьер» прыводзіць паведамленне з Нью-Ёрка аб тым, што франко-германскае гандлёвае супернікства ў Манчжурыі можа прымусіць Германію прызнаць Манчжоу-Го. Германскі ўрад абмяркоўвае зараз пытанне аб прызнанні Манчжоу-Го.

«Старшыня французскай асацыяцыі эканамічнай экспансіі на Далёкі Усход — піша бюлетэнь — рыхтуе заключэнне французскага дагавора з Манчжурскім урадам і разам з тым старшыня французскай кансесіі ў [illegible] іх тэрыторыі ў свой час Манчжоу-Го. Германскі ўрад прызнае Манчжоу-Го [illegible] па ўмовах, прычым у два раза ўзамен таго, што Японія прызнае абавязацельствы германскіх фабрычных тава раў у Манчжурыі ў выпадку даставак ад Германіі. Асабліва гэта датычыць [illegible] у Германіі прызнаць на 63 млн. даляраў штогод.

Японскае міністэрства калоній, якое распрацоўвае гэтыя перагаворы, яшчэ не дало згоды на праланаваны старшынёй французскай асацыяцыі эканамічнай экспансіі д'Отэлю яе [illegible] не выгад нягледзячы [illegible] Германіі.

СМЕРЦЬ КАРАЛЯ БЕЛЬГІІ

ПАРЫЖ, 18 лютага (БЕЛТА). Згодна паведамленню агенцтва Гавас з Брусэля, бельгійскі кароль Альберт у часе экскурсіі ў скалы ў раёне Намюра, зваліўся са скалы і [illegible] рэзультаце ваўпаўшы па [illegible].

старшыня II Інтэрнацыянала і правадыр бельгійскай сацыял-фашыстаў Вандэрвельдэ ўжо спачувае ў бельгійскага караля.

Вандэрвельдэ заявіў, што алчу [illegible] да караля «больш чым прыязнае пачуццё» [illegible] і ўскладаю надзею, што [illegible] перадаў свайго [illegible].

СПАЎЧУВАННЕ ВАНДЭРВЕЛЬДЭ

ПАРЫЖ, 18 лютага (БЕЛТА). З Брусэля паведамляюць, што бацькі...

ПЕРАД ГАДАВІНАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

БАБРУЙСК

Сёння Бабруйскі дрэваапрацоўчы камбінат наладжвае вялікі інтэрнацыянальны вечар, прысвечаны XVI гадавіне Чырвонай арміі. Рад удзельнікаў грамадзянскай вайны выступяць з успамінамі.

23-га лютага ва ўсіх цэхах камбіната адбудуцца ўрачыстыя сходы разам з прадстаўнікамі падшэфных чырвонаармейскіх часцей.

24-га лютага заводскія арганізацыі наладжваюць масавыя экскурсіі рабочых у чырвоныя казармы падшэфных часцей.

БАРЫСАЎ

На фабрыках і заводах вядзецца шырокая падрыхтоўка да гадавіны Чырвонай арміі. З асаблівым поспехам праходзіць работа на фабрыцы «Пролетарская перамога». Фабрыка падрыхтавала 50 варашылаўскіх стралкоў. У кожным цэху арганізавана ячэйка Асоавіяхіма. Пры клубе працуе гурток чырвоных сясцёр.

18-га лютага адбыўся раённы злёт ударнікаў абароны, прысвечаны гадавіне Чырвонай арміі.

Барысаўскі райпрофсовет абавязаўся да гадавіны падрыхтаваць 200 варашылаўскіх стралкоў. Нормы ўжо здалі 50 чалавек.

МЕНСК

24 лютага на стадыёне «Дынамо» гарком комсамола арганізуе масавы ваенізаваны маскарад.

Піонерская база завода імя Варашылава да дня Чырвонай арміі адкрывае ваенны габінет. У школах паладжваюцца выстаўкі, мастацкія вечары і ранішнікі.

Музей рэволюцыі арганізуе куткі Чырвонай арміі ў 3-5 вайсковых часцях.

Дынамаўцы намецілі правядзенне масавых пешых пераходаў з поўнай ваеннай выкладкай—для мужчын на 35 кіламетраў і для жанчын на 25 кіламетраў, з праходжаннем у сярэдзіне дыстанцыі аднаго кіламетра ў супрацьгазе. Гэта мерапрыемства з'яўляецца адным з відаў комплекса ГПА другой ступені.

14 НОВЫХ ЭЛЕКТРАПУНКТАЎ

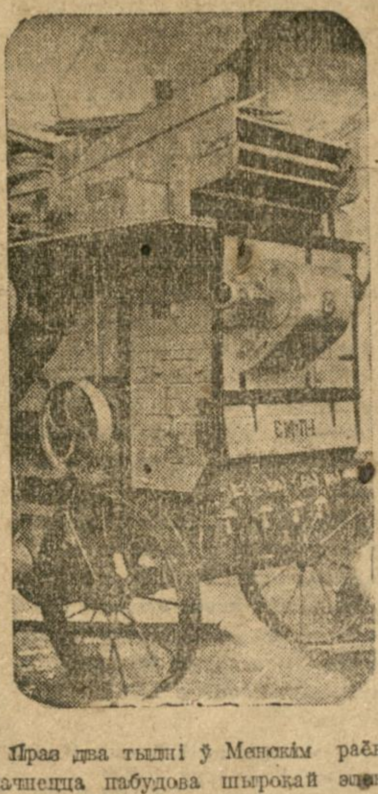

Праз два тыдні ў Менскім раёне пачнецца пабудова шырокай электрасеці, якая забяспечыць дадатковую электрафікацыю 14 буйных соўгасаў і калгасаў. Ужо завезены і матэрыялы для будаўніцтва кіёскаў, маторных будак і т. д. Гэтыя новыя 14 электрапунктаў будуць карыстацца энергіяй менскай Цеплаэлектрацэнтралі.

Галоўны ўпор у справе электрафікацыі сельскай гаспадаркі накіраван на электрамалацьбу. Усяго па БССР будуць у гэтым годзе пабудаваны 62 электрамалацільных пункты. Разам са старымі гэта будзе складаць 150 электрамалацільных пунктаў, або ў сярэднім па 2 пункты на раён.

У 1933 годзе план электрафікацыі сельскай гаспадаркі быў выканан на 137 проц.: замест 48 калгасаў і соўгасаў было ахоплена электрафікацыяй 120 калгасаў і соўгасаў.

На электрафікацыю сельскай гаспадаркі ў гэтым годзе асігнавана 1.150 тыс. руб., на 263 тыс. руб. больш, чым у мінулым годзе. З іх 700 тыс. руб. адпушчана выключна на развіццё электрамалацьбы.

На нашым здымку—электрамалатарня, выпушчаная харкаўскім заводам «Серп і молат».

ХРОНІКА

КУРСЫ ІНСТРУКТАРОЎ РВК пры ЦВК БССР па масавай рабоце сярод жанчын на 75 чалавек адкрыліся ў Менску.

ВЫДАЧУ КНІГ па дом рабочым-ударнікам, вынаходцам, брыгадзірам і рацыяналізатарам арганізуе Беларуская дзяржаўная бібліятэка імя тав. Леніна.

«ВІНАГРАД У БССР» пад такой назвай Акадэмія Навук Беларусі выдае брашуру краяведа Рутkоўскага.

ТЫДЗЕНЬ ПРОЛЕТАРСКАЙ КУЛЬТУРЫ БССР арганізуецца ў Смаленску. У гэтым тыдні асабліва актыўны ўдзел прымуць оргкамітэт ССПБ і Акадэмія Навук Беларусі.

ДВА МАГАЗІНЫ па продажы дробных будматэрыялаў членам жактаў адкрывае Менскі гаржылсаюз.

МЕДРАБОТНІКІ У ДАПАМОГУ СЯУБЕ

Наркамат аховы здароўя БССР уключыўся ў падрыхтоўку да веснавой сяўбы. На месцы камандыруюцца 57 упоўнаважаных НКАховы здароўя і ЦП саюза медсанпрацы.

Арганізуюцца кароткатэрміновыя курсы ў цэнтрах МТС і пры раёнах для навучэння калгаснікаў справе аказання першай дапамогі. Праз курсы будзе прапушчана звыш 5000 калгаснікаў. Упяршыню пры кожным сельсовеце раёна дзейнасці МТС з членаў сельсовета вылучаецца па аднаму санітарнаму інспектару.

СВЯТА НА ІЛЬДУ

18-га лютага ў Менску адкрыўся ўсебеларускі злёт лепшых майстраў зімовага спорту.

Злёт з'яўляецца адным з буйнейшых мерапрыемстваў ВСФКБ па зімоваму спорту за 1934 год. З'ехаліся 50 майстраў з 10-ці гарадоў БССР, маскоўская каманда канькабежцаў і лыжнікаў з 7 чалавек і ленінградская з двух.

Сярод удзельнікаў выдатныя канькабежцы ўсесаюзнага маштаба БАРАНАЎ і НАГІБІНА (Масква) і лыжнікі КНЯЗЕВА і ПАНКОЎ (Масква). Ленінград прадстаўлен лепшымі фігурыстамі АРЛОВЫМ і ЧАРНЫШОВЫМ.

З фізкультурнікаў БССР трэба адзначыць канькабежцаў — БОЛЬШАКОВА, атрымаўшага годнасць майстра СССР, ГАЛАВАЧА, АРЛОЎСКУЮ і лыжнікаў ІВАНЬКОВА і КАБАНАВА.

Галавач на нядаўніх спаборніцтвах у Смаленску ўстанавіў новае ўсесаюзнае дасягненне па каньках на 250 метраў.

Свята пачалося ранніцай лыжнымі спаборніцтвамі з дыстанцыяй у 20 кіламетраў. Прымалі ўдзел лыжнікі БССР і Масквы.

Першае месца па-за конкурсам заняў ПАНКОЎ (Масква), першае месца ў конкурсе — ІВАНКОЎ (Полацк).

У сувязі з дрэнным становішчам ільду спаборніцтвы на стадыёне «Дынамо» вечарам не змаглі адкрыцца. Вечар быў выкарыстан для паказальных заездаў. У іх асабліва высокую спартыўную тэхніку паказалі канькабежцы Баранаў, Брагін, Нагібіна (Масква), Бальшакоў, Галавач, Арлоўская (Менск), Такель (Віцебск) і Ільіна (Гомель).

На стадыёне прысутнічалі старшыня СНК БССР тав. ГАЛАДЗЕД і старшыня ВСФК тав. ЗАКОЎСКІ.

19-га лютага на ўсебеларускім стадыёне зранку праходзілі лыжныя спаборніцтвы жанчын — 5 кіламетраў, а днём і вечарам—спартыўныя спаборніцтвы і фігурнае катанне.

Галоўны суддзя спаборніцтваў нам. старшыні ВСФКБ тав. КУЗНЯЦОЎ, старшы суддзя па каньках тав. СВЕЧНІКАЎ і па лыжах тав. ГОЛЬДБЕРГ.

Менская група канькабежцаў —удзельнікаў усебеларускага злёта майстроў зімовага спорта.
У авале старшыня Соўнаркома БССР тав. ГАЛАДЗЕД і інш. на адкрыцці спаборніцтва.

СТАРАЯ РУСА Ў БАБРУЙСКУ...

Пасля Окцябрскай рэволюцыі БССР узбагацілася многімі першакласнымі санаторыямі, дамамі адпачынку, дачамі. Санаторыі «Сасноўкі», «Чарніцы», «Чырвоны Окцябр» ператварыліся ў сапраўдныя кузні здароўя і заваявалі шырокую папулярнасць сярод працоўных нашай рэспублікі.

З кожным годам размах мясцовага курортна-санаторнага будаўніцтва ўсё больш пашыраецца. Клімат і прыродныя багацці БССР спрыяюць гэтаму.

Якія перспектывы курортна-санаторнага будаўніцтва?

Найбольш актуальнымі праблемамі з'яўляецца стварэнне **БАБРУЙСКАГА КУРОРТА** і пабудова першага ў рэспубліцы **КАЛГАСНАГА САНАТОРЫЯ.**

Ваколіца Бабруйска—Шчадкова — гэта ў будучым буйны больнеалагічны курорт з мінеральнай салянашчолачнай крыніцай, якая па сваіх уласцівасцях шчыльна набліжаецца да крыніц вядомага курорта **СТАРАЯ РУСА.**

Даследванне, зробленае ў бабруйскай больніцы доктарам Віленскім, выявіла значную лекавую ўласцівасць гэтай вады для лячэння рэўматызма, захворванняў рухаючага апарата — мышц, суставаў, нерваў, а таксама жаночых хвароб.

Праектуецца торфа-гразелячэнне, камбінаванае з мінеральнай вадой і арганізацыя натуральнага інгаляторыя (лячэнне ўдыханнем распыленай салёнай вады).

Ужо разгорнуты падрыхтоўчыя работы па ўстанаўленню дэбета крыніцы і планаванню курорта. Гідрагеалагічныя вышуканні праводзіць Акадэмія навук пад кіраўніцтвам акадэміка **Бліодухо.**

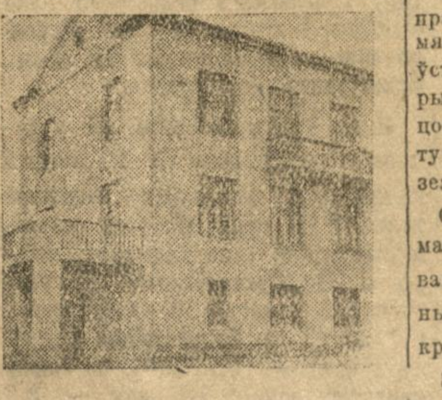

Дом адпачынку ў Ждановічах

Шчадкова размешчана ў прыгожай мясцовасці на беразе ракі Бярэзіна.

Вялікую цікавасць прадстаўляе праект пабудовы **ПЕРШАГА Ў БССР КАЛГАСНАГА САНАТОРЫЯ** на 250 ложкаў.

Пасля дэтальнага даследвання розных раёнаў спецыяльная камісія выбрала месцам для санаторыя ўзвышаны бераг Дняпра каля Магілева з прыгожым відам на Задняпроўе, у сухой і здаровай мясцовасці.

Апрача кліматычнага лячэння запраектавана пабудова спецыяльнай фізіятэрапеўтычнай установкі і арганізацыя торфалячэння ад бліжэйшых тарфяных залежаў.

У сучасны момант распрацован праект санаторыя і планавання мясцовасці. У план уключаецца ўстройства пляжа, аэрарыя, салярыя, купальні, фізкультурных пляцовак, парку культуры і адпачынку, турысцкай базы, агранамічнага музея і эстрад для канцэртаў і кіно.

Санаторый па сваёй архітэктуры мастацкаму афармленню і абсталяванню будзе прадстаўляць сапраўдны палац. У 1935 г. ён будзе адкрыт.

Значна пашыраецца **НЕРВОВЫ САНАТОРЫЙ** Баркоўшчызна—з 30 да 100 ложкаў. Санаторый забяспечваецца ўсімі неабходнымі метадамі лячэння нервовых хворых.

У гэтай рабоце асабліва вялікая задача ўскладаецца на нядаўна арганізаваны пры Беларускім фізіятрычным інстытуце курортны сектар які ўзначальвае вядомы курортны дзеяч прафесар Андрэеў. Сектар заняты цяпер экспедыцыйным вывучэннем усіх лекавых крыніц і кліматычных станцый БССР. Па гэтаму пытанню ім сабраны вялікі бібліяграфічны матэрыял за многа дзесяткаў год.

Высоўваецца пытанне аб выкарыстанні сапрапелаў і сапраколаў (тарфяны іл на дне азёр) для лячэння па метадах вядомых гразевых курортаў Германіі, Францыі, Аўстрыі.

М. КІН.

Адказны рэдактар Г. Н. БРАГІНСКІ.

ПЕРШЫ ДЗЯРЖ. ТЭАТР (БДТ—1)
Сёння, 20 лютага адкрыты спектакль „МІЖБУР'Е“
Пачатак у 8 гадз. веч.

Памяшканне Дзяржаўн. польскага тэатра (Савецкая, 29, тэлефон 21-812)
Гастролі Маскоўскага Дзяржаўн. тэатра музычнай камедыі
Мастацкі кіраўнік В. лары БЕБУТАЎ
Сёння, 20 лютага „ГЕЙША“.
Пачатак у 8 гадз. веч.

Кіно-тэатр „Чырвоная Зорка“	ВЫСПА ТАЙН 1 серыя „У пошуках скарба“ У фае—канцэртнае аддзяленне.
Кіно Інтэрнацыянал	Замежны мастацкі фільм ДЭБЮТ МАРЫЭТЫ драма ў 6 частках.
Кіно ПРОЛЕТАРЫЙ	Замежны трукава-прыгодн. кіно-раман НАЧНЫ ЭКСПРЭС 2 серыі (10 частак) у адзін сеанс.
Дзіцячы Гукавы кіно-тэатр	ЁМЫ СПАДАРОЖНІК у 6 частках. У праграме гукавая хроніка
Кіно „СПАРТАК“	ПРЫГОЖАЯ ГАЛЕНА 1-я серыя ў 6 частках.

Школа ФЗВ пры Магілеўскай шоўкавай фабрыцы абвяшчае НАБОР вучняў па спецыяльнасці прадзільшчыкаў—30 асоб і матальшчыц—30 асоб. У школу прымаюцца дзеці рабочых, калгаснікаў, беднякоў, серадніякоў і служачых. Узрост не менш 17 год і не больш 19 гадоў. Адукацыя 6-7 г. ці сямігодкі. Вучні забяспечваюцца стыпендыяй, інтэрнатам, сталовай і прадуктовымі карткамі па 1-му спіску 1-й катэгорыі. Тэрмін навучання 6 месяцаў. Заявы прымаюцца да 26 лютага 1934 г. Заняткі пачнуцца з 1 сакавіка 1934 г. Да заявы патрэбна прыкласці дакумент аб нараджэнні, аб адукацыі, сацстановішчы бацькоў, засведчаную анкету. Без дакументаў заявы не разглядаюцца. На адказ неабходна прыслаць паштовых марак на 40 кап.
Адрас: Магілеў, Быхаўскае шасэ, барак № 4, школа ФЗВ.
Загадчык ФЗВ Арэнзон.

ЗАГАД
ПА НАРОДНАМУ КАМІСАРЫЯТУ АСВЕТЫ БССР.
16-га лютага 1934 г. г. Менск.
У сувязі з падрыхтоўкай да ўсебеларускага злёта юных авіямадэлістаў,
прапаную ўсім загадчыкам школ БССР паведаміць непасрэдна НКАсветы аб рабоце арганізаваных авіямадэльных школьных гурткоў, з указаннем дакладнага адраса школы.
Народны Камісар Асветы БССР ЧАРНУШЭВІЧ.

„ЖАНІХ САКРЭТНЫ—ФІГУРЫ НЕ МАЕ“
ГЛЯДЗІЦЕ ЧАРГОВЫ НУМАР ГАЗЕТЫ.

ЦС АЎТАДОРА БССР
даводзіць да ведама трымальнікаў білетаў 5-га разрада 4-й аўталатарэі, што ТЫРАЖ гэтага разрада адбудзецца ў пачатку сакавіка м-ца 1934 г. у гор. МЕНСКУ.
Усе гарадскія і раённыя Советы Аўтадора абавязваюцца зрабіць канчатковы разлік з калектывамі, сельсоветамі і паасобнымі таварышамі сабраць усе нерэалізаваныя білеты і даслаць у ЦС Аўтадора БССР (г. Менск, Савецкая 82) каштоўнай пасылкай не пазней 20-га лютага 1934 г.
ЦС АЎТАДОРА БССР.

Усім чырвонагвардзейцам, чырвоным партызанам і чырвонасцяжцам г. Менска і раёна.
21 лютага г.г. у 7 г. веч. у клубе работнікаў кааперацыі і дзяржгандлю (Комуністычная вул., рог Энгельса) праводзіцца
ЗЛЁТ ЧЫРВОНАГВАРДЗЕЙЦАЎ, ЧЫРВОНЫХ ПАРТЫЗАН І ЧЫРВОНАСЦЯЖЦАЎ
іх сем'яў, прысвечаны дню 16-й гадавіны Чырвонай арміі.
Дакладчык старшыня ЦВК СССР і БССР т. ЧАРВЯКОЎ.
Старшыня Менскай гарадской партызанскай камісіі З[illegible].

ЗАГАД № 99
ПА НАРОДНАМУ КАМІСАРЫЯТУ АСВЕТЫ БССР

5 лютага 1934 г. *г. Менск*

Абследаваннем ходу ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці сярод прызыўнікоў 1912 года нараджэння ўстаноўлена, што, побач з маючыміся зрухамі ў справе ліквідацыі непісьменнасці па большасці раёнаў БССР, а таксама побач з раёнамі, у якіх ліквідацыя непісьменнасці і малапісьменнасці пастаўлена здавальняюча (Менск, Жлобін, Касцюковічы), ёсць цэлы рад раёнаў (Чавусы, Дрыса, Шклоў, Барысаў, Віцебск, Жыткавічы, Быхаў, Расоны, Чашнікі, Прапойск, Чэрвень і інш.), у якіх ліквідацыя малапісьменнасці сярод прызыўнікоў пастаўлена пад пагрозу зрыву. На раду сельсоветаў названых раёнаў гэта работа зусім адсутнічае, па іншых праводзіцца не рэгулярна.

Пастанова партыі і ўрада аб ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці сярод прызыўнікоў 1912 г. к 1-му сакавіка 1934 г. па гэтых раёнах не выконваецца. Райгарана, асобныя настаўнікі недаацэньваюць гэту справу, маючую вялікае палітычнае значэнне, не мабілізуюць грамадскасць на яе паспяховае выкананне.

Асабліва безадказна справа пастаўлена па Чавускаму раёну, па 25 сельсоветах якога 30 проц. малапісьменных прызыўнікоў не наведваюць школы малапісьменных.

За праяўленую недаацэнку і дапушчэнне прарыву ў справе ліквідацыі малапісьменнасці сярод прызыўнікоў 1912 г. нараджэння загадчыку Чавускага раёна тав. **Рудкоўскаму** абвяшчаю суровую вымову.

Загадваю тэрмінова выявіць настаўнікаў зрыўшчыкаў вучобы прызыўнікоў і прыцягнуць апошніх да суровай адказнасці. Праверыць ход вучобы прызыўнікоў па ўсіх сельсоветах; выдзеліць лепшых настаўнікаў для заняткаў з імі, забяспечыць усімі вучэбнымі прыладамі, стварыць усе магчымасці для нармальнай работы з прызыўнікамі з тым, каб малапісьменнасць сярод іх ліквідаваць у тэрмін.

Усіх заг. райгарана папярэджваю, што за зрыў справы па ліквідацыі малапісьменнасці яны будуць прыцягнуты да адказнасці.

Народны камісар асветы **ЧАРНУШЭВІЧ**

Нова-арганізуемаму трэсту па загатоўках жывёлы Племзагаттрэсту патрэбны:
ВЕТДОКТАР,
БУХГАЛТАР,
АГЕНТЫ ЗАГАТОЎШЧЫКІ
ЗАГ. БАЗАЙ.
Агенты-загатоўшчыкі павінны быць тэхнікі-жывёлаводы і ў крайнім выпадку—калгаснік, працаваўшыя на МТФ.
Звярнуцца па адрасу: Менск, Дом Урада, пакой 123, Племзагаттрэст.

Кіраўніцтву лясамі мясцовага значэння пры НКЗ БССР ПАТРЭБНЫ біолаг па лясной фауне і лесаўпарадкавальнікі па лесаўпарадкаванню ЛМЗ для жаўнага паляўнічага запаведніка.
Прапановы накіроўваць: Менск, Наркамзем, Кіраўніцтва лясамі мясцовага значэння.

Менск, друкарня «Звязды». Упаўн. Галоўлітбела № К—2436